

LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalyje Queens apskrities (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje 12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

No. 90

★ ★ ★ ★ ★

Antradienis, Gruodžio (December) 9, 1969, Ozone Park, N. Y. 11417

★ ★ ★ ★ ★

Metai 58-ieji

KRISLAI

Skaudus nusivylimas
Dabar aišku...
Pakartota klaida
Prakeikimo šalininkas
Irgi "lygybė"
Gyvensime šimtą metų!

— A. Bimba —

Žieminės šventės jau čia pat. Jas pusė milijono Amerikos jaunų vyrų švęs Vietname džiunglėse. Per jas ne vienas neteks sveikatos, daugelis net gyvybės.

Koks nusivylimas jų tėvams ir artimiesiems!

O pradžioje metų, kai prezidento sostą atsisėdė naujas žmogus, daug kas tikėjosi, kad šių metų pabaigoje karas bus tikrai baigtas ir kad tie mūsų sūnūs ant švenčių jau bus namie savuosius!

Dar ir šiandien per radiją ir televiziją nesiliauja plaukė iš Vietnamo pranešimai, kad ten ir ten buvo susikirtimas, kuriame mes netekome tik vieno kito mūšišio, o tu "priešų" mūsų vyrai paklojo kelis šimtus!

Dabar tie skaičiai pasidarė daug aiškesni, kai išliko aiškūs baidioji Songmy kaimo tragedija. Tie paskersti seneliai, moterys ir kūdikiai buvo priskaityti prie tų nūdėtų "priešų" (liaudiečių v ietkonų). Tai paliudija pats tos žinios pranešėjas. Jam taip buvę armijos įsakyta prieš nuostolius paskelbti. Jis žinojo, kad ten nužudyti ne kiek ten ginkluoti "priešai", bet moterys ir vaikai, bet teisybės negalėjo pasakyti.

1964 metų rugpjūčio mėnesį mūsų Kongresas beveik vienbalsiai priėmė taip vadinamą "Tonkin Gulf" rezoliuciją, kurioje atidavė visą galią prezidentui Johnsonui Pietų Vietname pasiekti "garbingą taiką." Ta rezoliucija apsiginklavęs, prezidentas, kaip žinia, davė Amerikai ir pasauliui vieną iš kruvinausių, viena iš barbariškiausių karų žmonių istorijoje.

Tuoju po to kai kurie senatoriai ir kongresmanai pamatė klaidą ir gailėjosi tokių galiojimą įdėti į prezidento įrankas.

Bet lygiai tokią pat rezoliuciją Kongresas vėl priėmė šiomis dienomis. Tik tai vietoje prezidento Johnsono, skamba prezidentas Nixonas. Jam irgi išreikštas pilnas pasitikėjimas pasiekti Vietname "teisingą taiką."

Ta pati tragedija, ta pati klaida.

Vėl smarkiai prabilo senatorius Edward Kennedy. Jis sako, šiame Vietname kare civiliniais žmonėmis nuostoliai jau pasiekė visą milijoną. Iš jų 700,000 sužeistų, o 300,000 užmuštų.

Kas labai svarbu, tai senatoriaus pasakymas, kad didelę užmuštųjų daugumą krito amerikiečių ir Saigono militarinės klijos aukomis.

Kanadiečių "N. L." naujasis bosas Henrikas Nagys šimtu procentų užgria VLIKo išleistą prakeikimą tiems, kurie ruošia koncertus arba susitikimus menininkams iš Lietuvos. Jis tiesiog šaukia: "tokių koncertų rengėjai netu-

Alkanieji kovoja už \$5,500 pajamų

Washingtonas. — Nixono administracijos suaukta konferencija mitybos klausimu nepatenkintai išklaušė prez. Nixono kalbą, kurioje nieko konkrečio nepasakytą, kaip panaikinti skurdą Amerikoje.

4,000 delegatų, susirinkę į Sheraton-Park viešbutį, išklaušė įvairių komisijų raportus, kuriuose pažymėta, kad badaujančių Amerikoje gali būti 25 milijonai. Delegatai pasibrėžė kovoti už

\$5,500 metinių pajamų keturių narių šeimai.

Konferencijos atstovybė yra labai plati. Ji turi ryšius su daugeliu organizuotų badaujančių ir kovojančių grupių beveik visose valstijose. Jeigu Kongresas ir Nixono administracija toliau dels su tinkama pagalba badaujantiems, tai bus išvystyta plati ir aštri kova prieš skurdą ir jo palaidytojus.

Prezidentas Nixonas gavo du skaudžius smūgius

Washingtonas. — Dar neatsigavęs nuo pirmojo skaudaus smūgio, kai Senatas atmetė Nixono nominuotą Haynsworthą A. T. teisėju, trečiadienį Senatas sudavė prezidentui kitą skaudų smūgį.

58 senatoriai prieš 37 nutarė suteikti lengvatų pajamų taksų mokėtojams, pakeliant nemokamą sumą

nuo \$600 iki \$800. Dar Nixonui skaudžiau, kai devyni republikonai senatoriai balsavo su demokratais senatoriais prieš Nixono nusistatymą taksų klausimu.

Prez. Nixonas jau pasakė, kad jis vargiai galės tą bi- lių pasirašyti. Jis nori pajamų taksų mokėjimą palikti tą patį, tik su visai mažomis reformomis.

NATO grasina socialistinėms šalims atomų ginklais

Briuselis, Belgija. — Čia susirinkę Šiaurės Atlanto Sąjungos (NATO) valstybių pareigūnai nusitarė pagrąsinti socialistinėms šalims atomų ginklais.

NATO gynybos ministrai priėmė politinę ir militarinę programą, kurioje įrašyta ir atomų ginklų naudojimas tokiam momente, jeigu bet kuri socialistinė šalis pasi-

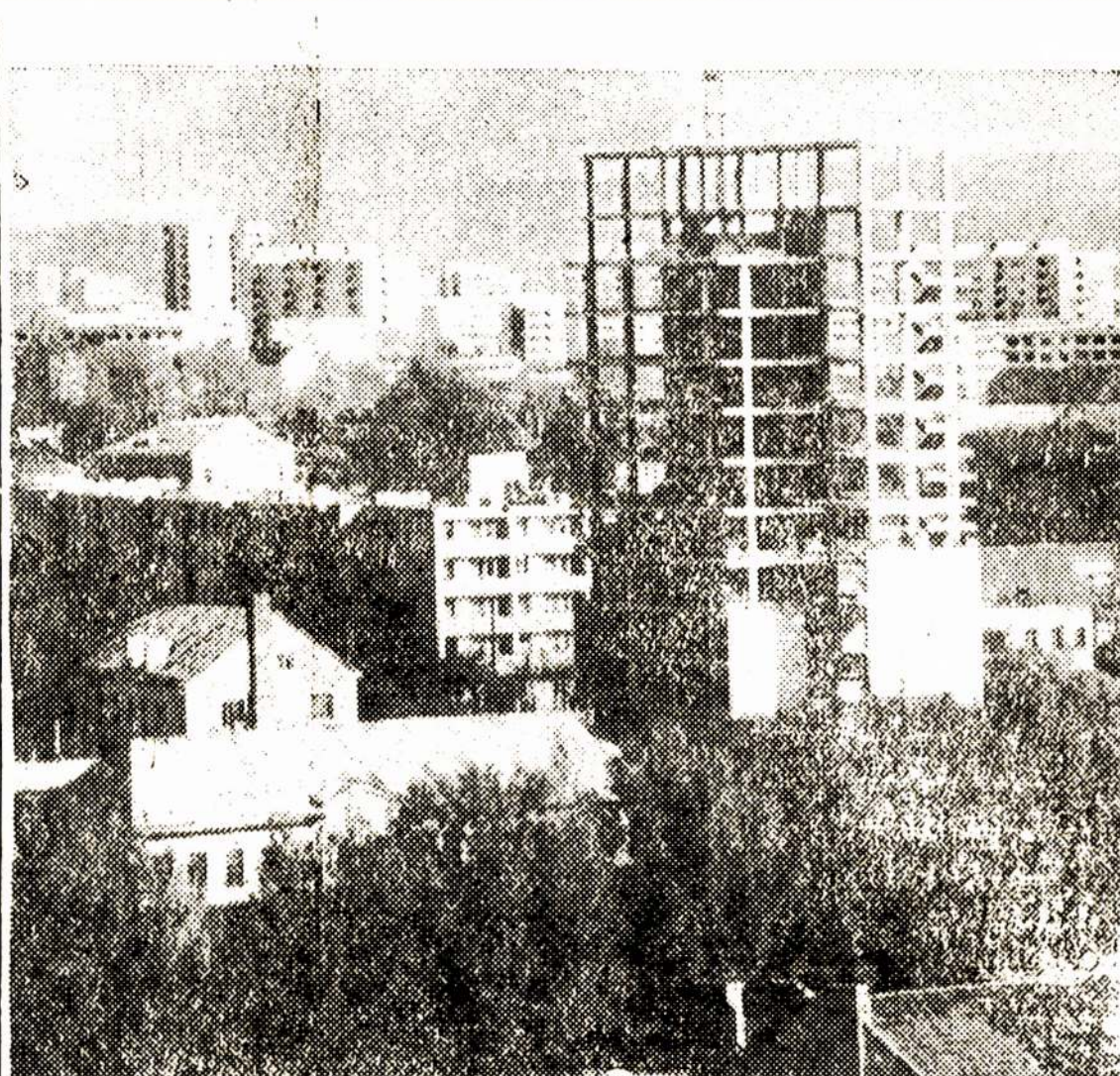
rėtų angažuotis atstovaujančią bet kokią išeivijos grupę ar organizaciją!"

Tokią "teisę" turi tikrai ponas Nagys ir jo kolegos, kurie tokius koncertus uždraudė rengti. Jie viskas, o jūs, jauni čikagiečiai, kurie Kaniavams koncertus rengėte, esate niekas!

SLA organas "Tėvynė" lapkričio 28 d. gerą pusę skilties paskyrė pagarsinimui prelato Jono Balkūno dušų už kun. Tumo-Vaižganto dušią, o nesurado vietos nė trumpiausiam žodeliui apie Kaniavų koncertus. Tai irgi "lygybė," tik jau, žinoma, ne Lietuvos.

Tarp liūdnų ir baisių žinių kartais sužiba ir šviesi, skaisčiai. Antai, Gerontological Society prezidentas Dr. Sinex sako, kad jeigu tik mes lėšų skirtumėm kovai su ligomis ir senatve, o ne Vietname karui ir kitokioms beprotybėms, dar šio šimtmečio pabaigoje mūsų amerikiečių vidutinis amžius pasiektų visą šimtą metų!

Gaila, kad, kaip atrodo, šio protoing mokslininko balsas taip ir pasiliks balsu girioje. Mūsų lėšas ir toliau rys Vietnamo karas, o savo amžiui ilginti jų dar ilgiai kaip nebuvę, taip ir nebus!

Naujasis Vilnius. M. Baranauko nuotrauka

KABLEGRAMOS IŠ LIETUVOS

Prizą laimėjo Žilytė

Vilnius. — Tasso korespondentas praneša iš Slovakijos: Aukso obuolio premiją, vieną iš penkių pirmųjų 1969 metų Bradislavos tarptautinės knygu iliustracijų prizų, laimėjo lietuvų tarybinė dailininkė Žilytė. Jos apipavidalinta Janio Rainio knyga "Aukšinis sietelis" buvo pripažinta geriausią šioje tradicinėje vaikų literatūros iliustruotojų darbų apžiūroje.

Apžiūra rengiama kartą per dvejus metus Slovakijos respublikos sostinėje. Į ją susirenka daugelio šalių atstovai.

Gruodžio 2 d. Maskvoje tarybinio parodos ruošimo komiteto pirmininkas, TSRS liaudies dailininkas Smarinovas įteikė Žilytei diplomą ir Aukso obuolį.

Dienotvarkėje technikos mokslai

Kaunas. — Čia įvyko respublikinė mokslinė metodinė konferencija "Technikos mokslai Lietuvoje". Konferencijoje dalyvavo daugiau kaip 150 lektorių.

Konferencijos dalyviai išklaušė akademiko Poželos pranešimą: Karštieji elektronai, plazma puslaidininkuose, jų taikymas radioelektronikoje; technikos mokslų daktaro Jono Mockaus — apie optimalius sprendimus ir jų taikymą liaudies ūkyje; Lietuvos mokslų akademijos nario korespondento Nemuros — apie nūdienę kibernetiką, ir kitų mokslo specialistų pasakymus.

Antanas Vaivutskas

Kviečia boikotuoti G. E. produktus

Washingtonas. — AFL-CIO ir kitos unijos atsisaukia į visus General Electric produktų pirkėjus, kad jie darbininkų streiko metu susilaikytų nuo pirkimo tos kompanijos produktų.

150,000 G. E. darbininkų tebėra streiko lauke. Korporacija nenori skaitytis su darbininkų reikalavimais.

Mirė karo priešas

New Yorkas. — Mirė nuo kraujo vėžio Robert M. Ockene 35 metų, Bobbs-Merrill kompanijos spaudos viršininkas.

R. M. Ockene buvo vienas veteranų ir rezervistų organizacijos kovai už Vietnamo karo baigmą kurėjų. Jis taipgi įsteigė Jaunimo Tarpautinę partiją, kurios nariai vadinami "yppies". Jis visur kovojo prieš karą Vietname.

Žemės drebėjimo aukos Apskaičiuojama, kad šiame šimtmečiuje nuo žemės drebėjimo žuvo apie 900,000 žmonių.

Moteris --- bažnyčių tarybos prezidentė

Detroitas. — Generalinė asamblėja išrinko Mrs. C. Wedel prezidentė Nacionalinės Bažnyčių Tarybos, kuri jungia 33 protestantiškas religines sekas su 45 milijonais narių.

Tai pirmoji moteris bažnyčių tarybos prezidentė. Mrs. Wedel — smarki kovotoja už moterų teises.

Agnew sudaro pavojų

New Yorkas. — Amerikos Civilinių Laisvių Sąjunga pareiškė, kad vice prezidento Agnew išstojimas prieš spaudą ir televiziją sudaro pagrindinę Amerikos laisvės pavojų.

Sąjunga kviečia civilinių laisvių gynėjus atremti Agnew atakas, apginti Konstitucijos pirmąjį priedą, kuris garantuoja visiems žodžio, spaudos, susirinkimų laisvę.

Dar es Salaam. — Visos Afrikos Darbo unijų Federacija pasmerkė Izraelio agresiją prieš arabus ir JAV imperialistų agresiją.

P. Vietname užmušta 300,000 civilinių

Washingtonas. — Sen. Ed. Kennedy, kalbėdamas apie skerdynes Songmy kaime, pasakė, kad amerikiečiai su savo talkininkais užmušė Pietų Vietname daugiau kaip 300,000 civilinių, daugiausia moterų, vaikų ir senelių, kurie tik nespėjo pasislėpti. Lėktuvai ir helikopterai sėjo mirtį visiems.

Yale universitete baigęs mokslus Robert Cook, tyrinėjęs padėtį Vietname, tvirtina, kad JAV ir jos talki-

ninkai nuodingais chemikalais apnuodijo 4 milijonus žemės akry Vietname. Apnuodyta žemė nebeduoda reikalingo vaisiaus. Šimtai kaimų sulyginta su žeme. 285,000 žmonių taipgi apnuodyti.

Tokijas. — Japonijos premjeras Sato, grįžęs iš Jungtinių Valstijų su sutartimi, paleido parlamentą ir paskelbė naujus rinkimus gruodžio 27 d.

Brazilijos diktatoriai jau gauna JAV šautuvų

Washingtonas. — Valstybės departamentas davė leidimą ginklų gaminimo kompanijoms parduoti Brazilijos diktatoriams 10,000 moderniškiausių šautuvų.

Pirma buvo manyta, kad Vietnamo karas gali sunaudooti visus naujausios rūšies šautuvus, kiek tik kompanijos pagamina. Bet dabar

paaikškėjo, kad tik dvi kompanijos į mėnesį pagamina 60,000 šautuvų.

Kadangi tūlą laiką valstybės departamentas vilkino leidimo išdavimą parduoti Brazilijai šautuvus, tai dabar Brazilijos diktatoriai pareiškė nepasitenkinimą, kam ilgai buvo užvilktas ginklų užsakymas.

Pentagonas sutiko išvesti iš Okinavos nuodingus gazus

Washingtonas. — Gynybos departamentas paskelbė, kad Pentagonas sutiko išvesti iš Okinavos nuodingus gazus ir perkelti į militarinę bazę Oregono valstijoje.

Okinavos gyventojai per ilgą laiką kovojo, kad tie nuodingi chemikaliniai ginklai būtų išvesti iš Okinavos. Atrodo jie dabar savo kovą laimi.

Bet kaip Oregono gyventojai tą "dovaną" priims? Juk tie gazai sudaro žmonių gyvybei pavojų.

Berlynas. — 300,000 Rytų Berlyno gyventojų sudarė protesto demonstraciją prieš amerikiečių surengtas skerdynes Pietų Vietname.

Renault darbininkai -- šerinkai

Paryžius. — Prancūzijos valdžia užgyrė bilių, kuris suteikia nacionalizuotų Renaulto įmonių darbininkams teisę šerinkais būti.

Bilius paliečia 80,000 darbininkų, kurie dirba Renaulto įmonėse.

Lėktuvas veža 500 žmonių

New Yorkas. — Į Kennedy International aerodromą atskrido lėktuvas Boeing 747. Tai didžiulias keleivinis lėktuvas, galįs pervežti 500 žmonių.

Hanojus. — Daugiau kaip tūkstantis Saigono valdžios karių su visais ginklais perėjo į Pietų Vietnamo revoliucinės valdžios pusę tarp lapkričio 7 ir 26 dd.

Richmond, Va. — Advokatas L. D. Wilder išrinktas pirmas neegras į valstijos senatą, gavęs 5,000 balsų daugiau už republikonų kandidatą.

Europos saugumui pasitarimai

Viena, Austrija. — 300 ivairių organizacijų atstovų iš 26 Europos šalių dalyvavo pasitarime, kuris užgyrė šaukimą Europos saugumo konferencijai.

Pasitarimas kviečia visas Europos partijas ir visuomenines organizacijas dalyvauti, kad 1970 m. būtų sušaukta Helsinkyje Europos saugumo konferencija.

TSRS parama Kubai

Maskva. — Armijos laikraštis "Krasnaja Zvezda" rašo, kad Tarybų Sąjunga suteikia Kubai "naujausius ginklus ir militarinius įrengimus".

Darbo unijų parama Vietnamo liaudžiai

Berlynas. — Į penktąją pasaulinę darbo unijų konferenciją atvyko delegatai iš 37 šalių. Jie atstovavo tarptautines maisto, tabako, gėrimų pramonės ir valgyklų darbininkų unijas.

Konferencija sveikino Pietų Vietnamo Darbo Unijų Federacijos atstovus ir pasižadėjo visais galimais būdais teikti paramą Vietnamo liaudies išlaisvinimo kovoms.

LAISVĖ

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLYPUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE
PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911

ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	5.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per year	\$10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Kovų perspektyvos

JAU daugiau kaip šešios savaitės streikuoja General Electric korporacijos darbininkai. Atrodo, kad visa kapitalo jėga stovi šios korporacijos užnugaryje. Ji bijo, kad jeigu šie 145,000 darbininkų kovą laimėtų, tai milijonai kitų pramonės darbininkų jų pavyzdžiu pasektų. Džiugu, kad už šiuos darbininkus kovos lauke mąsai užstoti visos didžiosios darbo unijos. Visa Amerikos Darbo Federacijos-Industriinių Organizacijų Kongreso (AFL-CIO) vadovybė pažadėjo streiką paremti.

Reikia pripažinti, kad General Electric korporacijos darbininkai yra savo rūšies pionieriai. Po ilgos industriinės "tylos" jie pirmutiniai laužo ledus. Kapitalas teisus, kai jis į šių darbininkų streiką žiūri kaip į pradžią didelių kovų bangos. Jis siekia jai užstoti kelią. Kaip jam pavyks, jau kitas klausimas. Atrodo, kad streikierių ryžtas tebėra nepalaužiamas. Kitų organizuotų darbininkų jų kovai pritarimas reiškia jiems didelį padaršinimą nepasiduoti, kol nebus jų reikalavimai laimėti.

Naujai streikų bangai visoje šalyje sąlygos labai pribrėndusios. Infliacijos, gyvenimo reikmenų kainų nesulaikomas kilimas, kapitalistų pelnų iškilimas ir padanges, turi darbininkų klasei išvesti iš kantrybės. Antai automobilių pramonės darbininkų unijos vadovybė atvirai kalba apie naujus reikalavimus. Kas buvo laimėta algų pakėlime pirmiau, kainų pakilimas jau seniai suėdė. Panaši atmosfera sutinkama kitose skaitlingosios unijos. Bendrai paėmus, 1970 metai sutinkami su įsitikiniu, kad mes esame naujų didelių kovų išvakarėse.

Uždraudimas ar apgavystė?

PRIEŠ keletą dienų prezidentas Nixonas pareiškė, kad jis išleidžia įsakymą nustoti gaminis ir tobulinus cheminius ir bakteriologinius karų įrankius. Dar daugiau: jis įsakė tokių ginklų atsargas sunaikinti.

Tai, žinoma, labai svarbi žinia. Tai istorinė žinia. Ji daug ką labai pralinksmino.

Beveik sunku ir tikėti. Tiek daug milijonų dolerių išleista, tiek daug laboratorijų įkinkyta į darbą tuos ginklus gaminti ir tobulinti, o va štai viskas nutraukiama. Ir nutraukiama "savanoriškai."

Klausimas: Kas pasidarė? Ar pabijota tokio ginklavinimosi baisių pasėkų? Ar nusileista pasaulio opinijai prieš tokius žmonių naikinimui pabūklus? Iš tikrųjų: Kas pasidarė?!

Nė valandėlei nereikia pamišti, kad Amerika pirmutinę pagaminimo branduolinių (atominių) ginklų ir vienintelę šalis pasaulyje ji išbandė praktikoje, nušluodama nuo žemės paviršio šimtus tūkstančių civilinių japonų ir su žeme sulygindama porą istisų miestų. Taip pat nesigirdi, kad kuri kita šalis būtų tiek daug lėšų ir pastangų dėjusi išradimui, gaminimui ir tobulinimui cheminių bei bakteriologinių karų ginklų, kiek mūsų Amerika. Nesigirdėjo, kad kur nors kitur tie ginklai būtų buvę panaudoti, apart Vietnamo.

Viskas būtų gerai, bet tuoj, kaip yla iš maišo, išlenda sena problema su mūsų prezidento "credibility gap". Ar galima juo pasitikėti? Ar jo darbai atitinka jo pareikšimus? Juk ne kartą jis Ameriką ir pasaulį su savo pareikšimais jau apvylė. Jau visiems žinoma, kad juo negalima daugiau pasitikėti, kaip Lyndonu Johnsonu.

Ir dabar jau daugelis imato prezidento dramatiškumo pažadę didelę skylę, per kurią jis gali išlįsti nieko faktinai nepakeitęs. Pav., "Daily World" kreipia dėmesį į prezidento pažadėjime aiškią apgavystę. Jis sako paaukinti visus cheminius ginklus, išėjus tuos, kuriais šiandien Vietname nuoginami (nulapuojami) miškai, nuodijami ir naikinami laukuose javai, kad Vietnamo žmonės badas privertus mums pasiduoti, pasitraukti iš kovos, paliekant mus ir mūsų ant jų nugaros užtūpdytą militarinę kličą pilniausiais šalies viešpačiais. Jo cheminių ginklų "naikinimas" taip pat nepaliečia taip vadinamų "asarinųjų dujų", kurios šiame kare yra plačiausiai naudojamos. Na, o nereikia gudraus chemiko, arba didelio mokslininko žinoti, kad tas baisiai pavojingas dujas galima bereginti padaryti dar pavojingesnėmis ir jomis kloti civilinius žmones kaip mases! Jeigu šitie du ginklai paliekami ir bus naudojami toliau, tai kokius kitokius cheminius ginklus mūsų prezidentas turi galvoje? Kokius kitokius ginklus jis žada uždrausti ir jų atsargas sunaikinti?

Štai kodėl daugelis amerikiečių nepasitiki ir šiuo savo prezidento pažadu.

Amerikiečių kelnieriai su- skirstė klientų kategorijas pagal arbatpinigius. Mažiausiai dosnūs yra sportininkai, toliau: gydytojai, moterys, rašytojai, aktoriai ir dailininkai. Daugiausia

arbatpinigių moka teisėjai ir aukštųjų mokyklų dėstytojai.

Iš pasaulyje žinomų 2967 kalbų beveik 1,200 kalbų naudoja Amerikos indėnai.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

NELABAI KUKLU

Naujasis SLA sekretorius Algirdas Budreckis ilgą straipsnių Clevelando "Dirvoje" (lapkr. 28 d.) narius mokina, už ką jie turėtų balsuoti į savo viršininkus. Agituodamas už senus "veteranus," kaip Dargis ir Mikuziūtė, nepamiršta ir save. Jis ir save skaito "lietuvių visuomenėje plačiai žinomą."

Mums gi atrodo, kad už save agituoti iki šiol tarp lietuvių nebuvo priimta. Švelniausia pasakius, tai nelabai kuklu... Matyt, Algirdas tos vietos labai nori.

BUVUSIO PREZIDENTO BROLIS PASIPINIGAUŠ

Kai Lyndon Johnsonas Johnsonas prezidentavo, apie jo jaunesnį brolį Sam Houston Johnsoną niekas nieko negirdėjo. Leidinis "Parade" (lapkr. 30 d.) teigia, kad prezidentas savo brolį buvo "paslėpęs" nuo žmonių akių. Mat, Sam turėjo silpnąbę dažnai finansiniai įsiklampoti, "pamiršdamas" pasimokėti bilas, o tokių faktų iškilimas nebūtų buvęs labai malonus dalykas mūsų prezidentui. Todėl Sam buvo priverstas tylėti ir mažai kur tesirodyti.

Bet dabar Sam yra laisvas nuo tokių "įsipareigojimų." Ir jis prabilo. Prabilo apie savo brolį Lyndoną, kurį jis, žinoma, taip puikiai pažįsta ir kuriam jis net per keletą metų tame pačiame Washingtono tyliai tarnavo. Savo kūrinių jis pavadino "Mc Brother Lyndon." Jis pasirodys ateinančių metų pradžioje. Dabar jis atskirais straipsniais spausdinamas žurnalo "Look" skiltyse. O žurnalo savininkas Mr. Cowles Samui Johnsonui už knygą iš anksto sumokėjo \$100,000!

Vadinasi, buvusio prezidento brolis staiga smarkiai praturtėjo ir dabar galės apsimokėti visas bilas, vyresniajam broliui gėdos nebedarys.

KANADIEČIŲ LAIKRAŠČIUI 20 METŲ

Kanados klerikalų savaitraštis "Tėviškės žiburiai" šiomis dienomis minėjo savo 20-metinę. Lapkričio 27 dienos laida išėjo dviem puslapiams padidinta. Iš straipsnio "Lemiamieji pradžios žingsniai" sužinojome, kaip tas viskas prasidėjo. Paaški, kad laikraštį leisti 1949 metais sumanė ir pradėjo Kanados lietuviški kunigai. Pradžią buvusi labai labai sunki. Pradžioje buvę prisiglaustalenski spaustuvėje. Tik 1950 įkūrus akcinę spaudos bendrovę dalykai pasitaisė ir buvę įsigyta laikraščiai leisti įrankiai.

Pirmuoju "Tėviškės žiburių" redaktoriumi buvo Dr. A. Šapoka, dabar jau miręs. Dabar juos redaguoja Pr. Gaidamavičius.

Ką galima apie "Tėviškės žiburių" turinį pasakyti? Daug sakyti nė nereikia. Jį leidžia kunigai ir pasaulietiški jų statiniai. Jis yra nacionališkai klerikališkas. Iš jo kiekvienos eilutės, kaip iš mūsų "veiksnių" laikraščių — "Draugo", "Naujųjų", "Darbininko", "Dir-

vos" bei "Keleivio"—trykš- te trykšta karčiausia prieš Tarybų Lietuvą tulžis. Jis mūsų gimtajame krašte nemato nieko gero, nieko gražaus, nieko prakilnaus, nieko lietuviško. Ir gaila, kad iš šio padidinto jubiliejinio "Tėviškės žiburių" numerio nesimato, jog jie, įžengę į savo gyvavimo trečiąjį dešimtmetį, pasidarytų, Lietuvos klausimu, žmoniškesni, lietuviškesni.

JAUDINANTIS PRANEŠIMAS KOLŪKIEČIŲ SUVAŽIAVIMUI

Pabaigoje lapkričio Maskvoje įvyko visos Tarybų Sąjungos trečiasis kolūkiečių suvažiavimas. Tai buvo istorinis suvažiavimas. Jame iš visų šalies kampų suvažiavimui raportuota apie didelių Tarybų šalies žemės ūkio pasiekimus.

Vienoje suvažiavimo sesijoje kalbėjo daugeliui amerikiečių lietuvių ne tik girėdėtas, bet ir pažįstamas Socialistinio darbo didvyris A. Adomavičius, Kapsuko rajono Černiachovskio kolūkio ilgametis pirmininkas. Jo kalba atspausdinta Vilniaus "Tiesoje" lapkričio 28 dieną. Tai didelio pasididžiavimo pranešimas. Kolūkio pirmininkas turėjo kuo pasididžiuoti ir pasididžiuoti. Jo vadovaujamas kolūkis yra vienas iš pačių geriausių visoje Tarybų Sąjungoje.

Savo kolūkio pasiekimus pirmininkas apibūdino šitaip:

Leiskite pranešti, kokius rezultatus pasiekė mūsų Černiachovskio kolūkis. Savo dydžiu mūsų ūkis respublikos sąlygomis — vidutinis. Pastaraisiais metais kolūkis išaugina gausius pastovius visų kultūrų derlius. Šiemet iš kiekvieno hektaro mes gavome po 48,5 centnerio grūdų (plojimai), po 276 centnerius bulvių, po 500 centnerių cukrinių runkelių (plojimai), po 760 centnerių pašarinių šakniavaisių. Gerą derlių duoda

daugiametės žolės ir kitos kultūros.

Mūsų sėkmės pagrindas tas, kad kolūkiečiai ir ūkio specialistai atkakliai kovoja už žemdirbystės kultūros kėlimą, už intensyvų žemės ir technikos naudojimą. Mes džiaugiamės kad naujųjų Įstatų projektu siekiama toliau gilinti šį darbą.

Gyvulininkystė mūsų kolūkyje vystoma moksliniu pagrindu. Mūsų melžėjos, kiaulių šėrėjos ir veršelių augintojos tapo tikros savo darbo meistres. Iš kiekvienos karvės iki metų pabaigos bus priimta po 4,250 kilogramų pieno, visi mėsos kombinatai pristatomi galvijai yra kuo geriausio imitimo. Vidutinis galvijų svoris siekia 450-500 kilogramų. (Plojimai.)

Šiemet mūsų kolūkis įsipaigojo kiekvienam šimtui hektarų žemės ūkio naudmenų pagaminti po 1,100 centnerių pieno ir 320 centnerių mėsos. Aš džiaugiuosi, galėdamas pranešti suvažiavimui, kad savo žodį mes jau garbingai ištesėjome. (Plojimai.)

Kartu plačios perspektyvos atsiveria ateityje. Kolūkyje pradėtas įrengti 400 hektarų kultūrinų ganyklų kompleksas su dirbtiniu drėkinimu, mechanizuota melžimo aikštele ir žolės miltų gamybos agregatu. Tai įgalins padidinti pieno gamybą 100 hektarų naudmenų iki 1,300 centnerių, o mėsos — iki 400 centnerių. Kapitališkai įrengiamos fermos, jos visiškai mechanizuojamos, tvarkoma jų teritorija.

— Kaip jums patiko mūsų pietūs? — paklausė oficialus kliento.

— Jeigu buljonas būtų buvęs toks šiltas, kaip alus, o alus toks šaltas kaip buljonas, aš neturėčiau jokių pretenzijų.

Šio dešimtmečio pabaigoje San Paulo kapinės bus visiškai užpildytos. Miesto valdžia kreipėsi į laidotuvių firmas, kad įkintų savo klientus ir pradėtų statyti kapines dangoraižius.

IŠ LAIŠKŲ

Gerb. "Laisvės" laikraščio administracijos Vadove drg. L. Kavaliauskaite,

Man buvo malonu gauti Jūsų laišką, kuriame teiraujates, ar aš gaunu "Laisvę", kurią man užsakė Gerb. A. Valins iš Floridos. Ačiū, "Laisvė" ateina reguliariai. Sutrikimai buvo, kaip rašė pati "Laisvė", dėl Jūsų šalies kokio tai streiko. Dabar — viskas tvarkoje.

Mus nudžiugino žurnalistas Albertas Laurinčiukas, atsuntęs oro paštu porą iškarpu iš "Laisvės", kur rašoma apie Šiaulius. Šią žinią pranešė mūsų miesto gyventojams per miesto laikraštį, kurį man tenka redaguoti. Malonu, kad iš "Laisvės" laikraščio užsienio lietuvių galėjo sužinoti, kaip iš griuvėsių, kuriuos mums paliko hitlerininkai, Šiauliai išaugo į stambų pramonės ir kultūros centrą Šiaurinėje Lietuvos dalyje. Ačiū Jums už tai.

Su pagarba —

Alf. Šidlauskas
1969.X.12

Šiauliai
Vytauto 67-55

Gerbiamą Redakciją,

Atleiskit, už Jūsų sutrukdytą tokio reikalo.

Aš neturėdamas Amerikoje giminių ir pažįstamų, kreipiuosi pas Jus, norėdamas sužinoti vieno ar kito lietuvių muzikos specialisto adresą. Pirmiausia norėčiau susirašinėti su dainininku Baru-Baranasku, Stansleriene ir kitais. Pirmiausia norėčiau, kad jie man atsiųstų Rudolfo ariją iš Puccini operos "Bohema" iš Karavadosis "Arijos", Puccinio operos "Toska", III-čiojo veiksmo, abi arijas italų kalba. Aš nusiūčiau jiems reikalingos lietuviškos muzikinės literatūros.

Prašau gerbiamą redakciją man į tai atsakyti. Jūsų adresą gavau "Lietuvos kultūrinių ryšių su tautiečiais komiteto."

Su pagarba, A. Kraujelis

Adresas:

Anykščių raj. Kavarskas
Antanas Kraujelis

1968-ais metais JAV kas mėnesį vidutiniškai 58 katalikų kunigai metė kunigystę.

Kas naujo religijoje? *

Daug, labai daug kas keičiasi visuomenėje, papročiuose, politikoje, o gal dar daugiau — religijoje. Kas buvo prieš 400 ar 500 metų, dabar jau nėra gera, nepriimtina "Dievo pravesta tvarka" keičiama, jo neat-siklausus.

Kaip jau visiems gerai žinoma, lotynų kalba sena, mažai kame vartojama, o kai kas net skaito ją esant šventai. Kiekvienas dvasininkas, kad padaryti jį skirtingesniu nuo abelnei žmonių, išmokslintas lotynų kalbos. Jis laiko mišias lotynų kalboje, todėl, kad mišios yra svarbios; čia kalbamasi su "dievu".

Alto... prieš kurį mel-džiasi kunigas, yra "dievo namai", todėl ne tik kunigas, bet ir maldininkai privalo prieš altorių pulti ant kelių, kad užbioviti tikinčiuosius, kad įtikinti juos, kad jie esą tik žemės dulkė.

Bet laikai pradėjo keistis. Virš visko, žmogus įgijo daugiausia teisių, jau jis su dievais susikalba! Jau mišios laikomos jo gimtoje kalboje, būtų lietuviškoje, lenkiškoje, angliškoje; jau "dievas" pradeda suprasti šias visas kalbas.

Jau mišių apeigos tvarkomos taip, kad kunigas stovi antroje pusėje altoriaus, kuris jam yra iki juosmenio, ir visada atsisukęs priekiu į maldininkus, nes jei eina pasikalbėjimas su dievu, tai ir maldininkai privalo tame pasikalbėjime dalyvauti. Tai yra logiška.

Išmesta daug šventųjų iš šventų altorių ir prie jų jau nebereikės daugiau melstis. Pasninkai ir sausos dienos, kaip bausmė už žmogaus "nuodėmes", panaikinta. Priimkie šventą komuniją po išpažinties ir be išpažinties, prieš valgį arba po valgio, tas nebe svarbu.

Bet kodėl krikščionis privalo suvalgyti savo dievą, o suvalges vėl prie jo melstis? Jei dievas turėjo kūną, ir buvo kaip žmogus, tai mumms neįprasta, daugiau kaip žmogus.

Manau, tai yra religinė paklaida, kaip ir daug jų yra. Ateityje katalikai sąnoro dievą gerbs ir jo neval-gys.

Mokslas eina pirmyn, žmogus ruošiasi užkariauti erdves, jau skraido dangaus skliaute, iškelia koją į Mėnulį, apžiūri jį, paima dangiškus smolius ir parsineša į šią žemę, atiduoda mokslininkams daugiau tirti, daugiau surasti, daugiau apie tai suprasti.

Nauja magistralė

Kaunas, (ELTA). — Nuo geležinkelio stoties miesto transportas į Petrašiūnus ir naująją pramonės rajoną Žaliakalnyje pasuko per trumpesniu keliu — rekonstruota Baršausko gatvė. Rikiuotėn stoji dviejų kryžių eismo magistralė, kertanti vaizdingą Adomo Mikėvičiaus slėnį.

Baršausko gatvėje kelininkai atliko apie 200 tūkstančių kubinių metrų žemės darbų, įrengė 30,000 kvadratinį metrų asfalto dangos, nutiesė 4 kilometrus troleibuso linijų. Gelžbetoninė pažemine galerija nukreiptas daug nemalonių polydžių metu karniečiams pridarydavęs Girstupis.

O tai dalis dangaus. Mes iš tos dalies dangaus gavome pasitikimą šviesą, kuri mus siekė iš aukštųjų erdvių ir mes gėrėjomės, žvelgėme į mėnesėlį, o tikrai nežinojome, kas jis ir kodėl jis ten randasi. O vis tai moksliai šiandieniniai atradimai, kurie davė žmogui galimybę surasti, kas yra toje dalyje dangaus. Jau nėra paslapties, nėra stebuklių. Žmogus jau žino, o ne tiki.

Religija visus šiuos samprotavimus skelbė esant prieš dievą, ir nuo trylikto šimtmečio iki pabaigos aštuonioliktąjį naudojo inkviziciją, kankino, baudė mirtimi tuos, kurie išdriso priešintis taip vadinamam bažnyčios dėsnyui, nes jei priešinasi bažnyčios dėsnyui, tai priešinasi dievui, šventai valiai. Už tokį prasižengimą mirties bausmė!

To viso pasekmėje, antroje dvidešimto šimtmečio pusėje, dugnas iškrito. Visose šalyse, kur religija ir bažnyčia turėjo įtaką žmonių protavime, pasireiškė nesusiūklavimas, paimimas, ištvirkimas. Susirūpino buržuazijos tarnai, dvasininkai, visuomenininkai ir aukštoje vietoje valdininkai.

Į šias visas nepaprastas problemas atsakymą reikia surasti visuomenėje. Nesuradus tokio atsakymo, joks herojus negali pasisiūlyti su "receptu" kaip jas išspręsti, kaip tas blogybės pašalinti.

O atsakymą ir "receptą" turi tik tai, kuris siekia naujos draugijos, naujos, beklasinės visuomenės.

Džukelis

Garbinamos žiurkės

Pagal senovės indų legendą, Bikaneros valdovas susapnavo dievus, kurie jam prisakė rūpintis žiurkių maitinimu. Šėrykla buvo pirkta šventykla Dešnuke, kuri yra už 24 km. nuo sostinės. Dabar tai žiurkių rūjus. Žyiniai kasdien "aukoja" garbinamiems gyvūnams 25 kg. grūdų. Patys žyiniai taip pat gauna gerą pelną: metinis šventyklos biudžetas yra 25 tūkst. rupijų.

Be to, žyiniai griežtai saugo, kad apylinkėse nepasirodytų nė viena katė, kad nei vienas piligrimas neatsistotų ant žiurkės ir t.t.

Tokia senų tradicijų galia. O jų žiurkės daro milžinišką žalą. Sveikatos apsaugos ministras Murtis pranešė, kad kas met žiurkės sunaikina apie du milijonus tonų grūdų, kurie taip reikalingi gyventojams.

Užsigalvojęs ir išsiblaškęs gydytojas priima pacientą. — Gydytojai, man labai skauda galvą.

— Ir seniai tai jums? — Nuo pat gimimo... — O iki tol jūs gerai jau-tėtės?

Juodojoje rinkoje prekiaujama ir žvėrimis, nelegaliai sumedžiotais, pavogtais ar išgitytais kontrabandos būratinių metrų asfalto dangos, nutiesė 4 kilometrus troleibuso linijų. Gelžbetoninė pažemine galerija nukreiptas daug nemalonių polydžių metu karniečiams pridarydavęs Girstupis.

GIDĖS-PALYDOVĖS

Iš kelionės po gimtąją žemę su Jonu Gužu

(Tąs)

Ir apie bažnyčias

Iš kokių 40 Vilniaus maldos namų, tikriau sakant bažnyčių, svečias pirmiausia lankėsi Aušros Vartuose. Norėjo įsitikinti ar kai kurių JAV žmonių pasakojimai atitinka tikrovę, būtent, kad čia ignoruojamos bažnyčios. Jis nustebo pamatęs, kad, nepaisant žmonių kalbų, čia galima nusipirkti ir rožančių ir tik ką Lietuvoje išleista maldaknygė ir "stebuklingos" dargi maldos iudėjima, o praeiviai ir prasilenkia, ju neužgailioja. O pas ką sugenda elektra ir, jei patys nepaiešios jos pasitaisyti anksčiau, kol ateina elektrikai į maldą. Tai kad nereikėtų bėgti toliau į krautus, ateina prie Aušros Vartų vaškinių žvakių nusipirkti tikslinam elektros šviesos užkeitimui. Jokio transporto automašinų, ar vežimų, ar dviračių nesutiksi prie Aušros Vartų.

Toks yra auto inspekcijos nurodymas, toks ir vyriausybės nurodymas, nes čia skaitomasi su tikinčiųjų jausmais ir įsitikinimais, jei tik jie nepažeidžia visuomeninės tvarkos.

Kiti vaizdai

Joną domino ir privatus Vilniaus miesto ir apylinkės sektoriai. Apvažiavome ir pabuvojome daugelyje privačių namų, sodų, daržų. Išsikalbėjome su jų savininkais. Pasirodė, jog kiekvienas Vilniaus miesto darbininkas bei tarnautojas, jei tik jis panori, gali įsigyti žemės sklypą už miesto ribų. Šiame sklype gali daržovių pasisodinti, gali vaismedžių ir vaisinių krūmų užsiveisti ir, pagaliau, gali sau dviejų ar net trijų kambarių ir neribotą dydžio verandos sau butuką įsigyti. Statbos darbus gali atlikti valstybinio pobūdžio kontoros. Jos aprūpina statybas ir medžiagomis ir darbo jėga. Tokių daržų, sodelių ir namelių gali šimtus pamatyti visomis kryptimis už Vilniaus priemiesčių ribų.

Važiuojant autobusa, troleibusais ir lengvomis mašinomis ant kiekvieno žingsnio sutinki žmones, kurie vežasi kibirus braškių, arastrų, serbentų, pamidrių ir obuolių. Kiekvienas tuos sutikęs žino, jog tai yra ju darbo vaisius, jog tai jų pačių išauginti produktai, jog jie po darbo ir ne darbo diromis turi progas lankytis užmiestyje ir ten nadirbėti, pernakvoti, apsiprausti, o neretai ir pasinaudoti. Daugelis miestiečių savo užmiestinius namelius ir sodus pavertė vasarvietėmis ir vasarai ten apsigyvena.

Lankantis po tokius sodus ir grįždami į miestą ir mes apsirūpiname davo me gėlėmis įvairių rūšių. Čia pat mes tiesiog nuo medžių skindavome vaisius ir uogas bei agrestus. Čia pat mes pėrėmės ir jaunųjų mičiurninkų darbo vaisiais. Jie savo tėvų sklypus panaudoja gamtos mokslo studijoms, gamtos pajungimui šeimos reikalam.

Vilniaus universitetas

Daug laiko praleidome apžiūrėdami Vilniaus mokyklas, jų tarpe ir universitetą. Nors ir niurus senasis Vilniaus universitetas, tačiau jis savaip įdomus savo pastatais ir labai nuosirdžiais tarnautojais. Nemažiau kaip su pora dešimtų šio universiteto tarnautojų teko ir mums kalbėtis. Jie visi domisi Amerikos lietuvių gyvenimu. Ypatingai Vilniaus Valstybinis universitetas dėkingas JAV pažangiesiems lietuviams už literatūrą, už mūšio leidinius, o taip pat už "Encyclopedia Britannica" komplektus, kurie papildė universiteto bibliotekos įvyną.

Teko susipažinti ir su naujais universiteto rūmais, neseniai išaugusiais ties chemijos fakulteto rūmais. Už Antakalnio susisiekimo žiedo, apie ketvirtą kilometrą nuo jo, matėme kaip stiebiasi pirmieji korpusai naujai pradėto statyti Vilniaus valstybinio universiteto ir Statybos aukštosios mokyklos miestelis, studentų papildomi bendrabučiai.

Kalbant apie Vilnių ir jo keitimąsi galima pasakyti, kad Vilniaus apylinkės yra tikros statybinės aikštės. Jų kryptimi diena ir naktį keliais ūžia statybinės medžiagos, statybinės mašinos. Kaip atrodo Vilnius po dešimties metų sunku įsivaizduoti, tačiau viena aišku, kad jis bus dar didesnis kaip dabar ir dar gražesnis. Juo naujesnės sodybos, tuo jų įvairesnės ir gražesnės, patogiau jose bus gyventojams.

Vilniečių sveikinimas

Vilniuje teko su daug kuo susipažinti, išsikalbėti. Visi ir visur šiltai prašo perduoti geriausius linkėjimus pažangiesiems JAV lietuviams. Išsą parą praleidom su buvusiu pagrindininku visuomeniniu veikėju Feliksui Bieliausku. Kartu buvo ir Anglijos svečiai Loganavičius Viktoras ir jo žmona, o taip pat kiti vilniečiai. Daug įdomaus F. Bieliauskas papasakojo iš anų laikų kovos prieš fašizmą, iš dabartinės jo veiklos, kaip Tarybų Lietuvos spaudos komiteto vadovo. Jis labai domėjosi "Laisvės" gyvavimu ir sunkia jos redaktorių ir bendradarbių našta.

Teko daug laiko praleisti su visuomeniniais veikėjais kaip Ona Puteikyte, Vladu Taurinsku ir kitais. Nuostabu, kaip rūpestingai jie seką pažangiųjų JAV lietuvių spaudą. Todėl būtų tikslinga daugiau jiems siųsti "Laisvės" egzempliorius.

Istorijos institutas

Gilų svečiui įspūdį padarė istorijos institutų darbuotojai, ypatinai Romas Šarmaitis ir jo bendradarbiai.

Jis įsitikino, kaip šio instituto darbuotojai brangina mūsų išleistus leidinius ir laikraščių kompleksus. Kiekvienas pažangiųjų JAV lietuvių leidinys susilaukė šiam institute didelio dėmesio. Jie visi surūšiuoti, įtraukti į tam tikrus katalogus, aprašyti, suklijuoti. Kiti iš jų dargi per fotografuoti, įrašti ir saugiai užlaikomi. Daugiau kaip du šim-

tai su puse atskirų knygų užvesta JAV lietuvių leidiniams aprašyti tuo tikslu, kad lengviau būtų galima juose susigaudyti, surasti juose aprašytus klausimus. Jis jautėsi patenkintas, kai R. Šarmaitis papasakojo, jog apie dešimt jaunų mokslininkų šiuo metu pasirinkę savo darbams temas, susijusias su pažangiųjų JAV lietuvių gyvenimu ir jų veikla. Juk ir jis pats prisidėjo, kad tik daugiau jiems parūpinti leidinių, leisti LSS, ALDLD ir kitų pažangiųjų JAV lietuvių organizacijų. Šie surinkti ir išpataria liaudies išmintis, saugoti leidiniai kruopščiai studijuojami, apdorojami ir iš jų gims daug knygų ir apie atskirus šio judėjimo dalyvius ir organizatorius.

Susitikimai su veikėjais

Gyvenimas Vilniuje sudarė galimybes pasimatyti ir pasikalbėti su Tarybų Lietuvos vadovais, su Antanu Sniečkumi, Justu Paleckiu, su rašytoju Juozu Baltušiu, su artiste Monika Mironaitė, su menininku Motuzu, rašytoju ir redaktoriumi Reimeriu, žurnalistu Valiumi, Vaivutku ir daug daug kitų žymių Tarybų Lietuvos žmonių, kurie visą savo energiją pašvenčia vadovaujamam darbui, kūrybiniam darbiui, švietimo ir kultūros reikalam.

Vilniuje teko dalyvauti ir vestuvėse. Vedėsi meteorologas A. Šalaviečius ir vyr. agronomė, žemės ūkio ministerijos darbuotoja. Šia proga teko susipažinti su šeimintimi vestuvių dalyvių, su tarybinių vestuvių tradicijomis, kurios gana linksmos ir patrauklios jaunimui ir suaugusiems.

Daug laiko tektų sugaišinti ir popierio išieškoti, kad bent trumpai būtų galima suminėti visus svečio iš Amerikos susitikimus, atliktus Vilniuje, visas vietas ir visus butus, kur jam teko pabuvoti.

(Bus daugiau)

"NUO MAŽENS PAMILAU MOLIO KVAPĄ"

Apie įžymų Tarybų Lietuvos dailiosios keramikos meistrą

Dailiosios keramikos meistras Mykolas Vrubliauskas gimė sunkiais Lietuvos liaudžiai 1919 metais, spalio 2 dieną Ramygalos miestely, darbininko—mūrininko šeimoje. Mūrininkas plūšė, dirbo, buvo Amerikoje, nėrėsi iš kailio, kad tik susitaupyti "visam gyvenimui". Uždirbo, susisuko lizdą ir paskvietė "paukštytę"—kaip pataria liaudies išmintis. Sugyvenęs šeimą džiaugėsi, studijuojami, apdorojami ir iš jų gims daug knygų ir apie atskirus šio judėjimo dalyvius ir organizatorius.

— Palikimo jokio, mokykitės ir padėkite kitiems.— tarė tėvas.

Vaikai mokėsi, laikai keitėsi, gyventi reikėjo sunkiai dirbant.

1938 metais Mykolas išvažiavo į Kauną ir įstoja į Dailiųjų amatų mokyklą dailiosios mokyklos keramikos skyriu. Čia dėstė dailininkai. Pajutes kūrybinę atmosferą, pamilo molio kvapą. Mokėsi noriai, gerai ir 1941 metais su pagyrimo lapu baigia amatų mokyklą ir grįžęs į Ramygalą stoja dirbti į vietos pieninę rašvedžių. Svaigo galva, širdi kuteno kūrybinio džiaugsmo troškimas, kurio vos paragauta.

Kaip toje pasakoje

Ir antra kartą baisi karo audra, okupacija ir jaunuolis būtu pasilikęs pieninės rašvedžiu. Bet vos atstačius Tarybų valdžią Lietuvoje, jis buvo paskirtas tos pačios pieninės direktoriumi ir, kaip pasakoja, visas pamokė gerojo pusėn.

Karta užsukes į Kauną su reikalais, susitiko su buvusiais pedagogais—dailininkais, išsikalbėjo... Susipažino su žymiu keramiku

Jonu Mikėnu, kuris lakoniškai patarė:

— Stok į Kauno Taikomosios-Dekoratyvinės dailės institutą ir studijuok keramiką.

Paklausė. Stoją ir egzaminus išlaikė. Tuo metu Kauno T.D. dailės instituto direktorium buvo paskirtas Lietuvos profesionaliosios dailiosios keramikos pradininkas profesorius Liudvikas Strolis. Technologiją dėstė kitas įžymus mūsų keramikas docentas Jonas Mikėnas. Piesimą pradžioje vedė profesorius Jonas Šileika, vėliau docentas Alfonsas Janulis. Skulptūros mokė Juozas Kėdainis.

Mykolas noriai mokėsi, dirbo nesikaitydamas su laiku. Jo prigimti gabumai ir darbštumas pastebėti ir dar nebaigusį, studentą skiria į keramikos katedrą dirbti vyresniuoju preparatorium. 1950 metais, baigus institutą, jis lieka jame dirbti, o apjungus Vilniaus ir Kauno dailės institutus, jis persikelia į Vilnių ir dirba LTSR Valstybinio Dailės Instituto keramikos katedros mokytoju meistru, vėliau vyr. dėstytoju. Šiandien jis jau docentas. 1955 metais jis priimamas į LTSR Dailininkų Sąjungą.

Jaunas, darbštus ir kūrybingas dailininkas, kuris didelę praktika su aistra išilieja į kūrybinį kolektyvą. Jis taikomosios-dekoratyvinės ir monumentaliosios dailės sekcijos biuro pirmininkas, LTSR Dailininkų sąjungos valdybos ir Respublikinio parodinio komiteto narys.

Dabar prieši jį atsivėrė išsvajotos kūrybos sąlygos. Jis mokosi pats ir moko kitus. Vienok jis visados prisimena savo profesoriaus L. Strolio patarimus, devizą: "Reikia kelti ir išmokyti tokius kūrybos uždavinius, kad vėliau niekuomet dėl savo kūrinio nereikėtų gėdytis."

Savo brandume nesustingsta

Jis važinėja po Lietuvą, lankosi pas liaudies keramikus, įdomiai studijuoja žiedinimo, degimo, glazūravimo, dekoravimo procesus ir technologiją, perkuria liaudies meno - kūrybos palikimo tradicijas. Jis vnač kreipia dideli dėmesį į dailiosios keramikos specifiką, bando įvairias medžiagas, emaliu, glazūrų receptūras. Daug skaito, studijuoja svetimus, pasaulinius natūramus, naujoves. Tuo tikslu jis važiuoja 1959 metais į Belgiją. Čia pirmą kartą aktyviai susipažįsta su pasaulinės keramikos paroda 1961 metais komandiruojamas į Čekoslovakiją, o 1962 metais antra karta, grožisi pasaulinės keramikos parodos eksponatais Pragoje.

Dailininkas nesustingsta savo brandume. Jis plečia savo kūrybinį diapozoną, darbštumo būtina turėti teoretinių žinių, nes tai padeda pasiekti meninės formos išraiškos ir įtaigumo, meninio paprastumo, medžiagų tinkamo panaudojimo—patvarumo. Tai veda prie dekoratyvinės vazos ir lėkš-

tės, spalvinga glazūra žaizaruojančios plytelės, baseinų, fontanų apdaila, įvairi keramikinė skulptūra-terakotas.

1953-54 metais, laimėjęs konkursą, sukuria įdomų didelį bareljefą "Pašarų bazė" V. Z. Ū. A. parodai LTSR paviljono interjerui. Tais pačiais metais su kolektyvu skulptorių ir keramikų dirba LTSR paviljono eksterjerui didelių figūrinių terakotos gareljefus. Vos įžengus į gražųjį brolių A. V. Nasvyčių "Neringos" kavinės interjerą, mus sutinka, kaip upokšnis, žaismingai vingiuojantis keramikiniam ultramarine gracingas fontanelis.

Jis žavi mus

Įdomi jo buitinė keramika. Įvairūs indai, alaus, arbatos, kavos, vyno servizų ansamblėliai. Jie žavi mus elegantiška kompozicija, formų paprastumu, subtilių spalvų niuansais, arba ryškiais kontrastais ir visur aukštu technišku atlikimu. Sekmingai jis bandė įvairias keramikos medžiagas.

Džiugina akis jo sukurtas porcelano-fajanso "Pietų servizas". Savo kūriniuose jis jautriai, saikingai suranda ir derina prie visuomenos dekoru ornamentą. Pirmiausia, savo kūrybinį užmąymą komponuodamas, dailininkas suranda didžiąją formą, visumą, siluetą-profilį išeinant iš turinio, paskirties, o jau vėliau turėdamas vertikalę, rotondą, ar plokštumą—derina medinių išraiškos priemonių panaudojimą. Jis atsargiai dengia formas paviršių ornamentu, suranda visai futurai spalvini foną, numatytą ramų matinį ar žaizaruojantį glanco rūbą. Vienur jis tapybiškai ornamentuoja, naudoja "šaltąją ir karštąją" palėtes, o kitur su žinojimu, dideliu skoniu ir taktu panaudoja skulptūrinį dekorą. Ypač jis pamilo senąjį prūsų ornamentavimo būdą.

Būdamas geru praktiku jis puikiai valdo nelengvą dekoru techniką visoje jos sudėtingoje ir karpzingoje grietū taisvklų technologijoje. Kartu jis sugeba po protinės įtampos atsilaidinti, duoti malonias susijaudinti pasitikus poetinį polėkį, leisti sau be ypatingo bravuro spalvingai pavaliuokaut, akvarėle palieti ornamentą, karštoi redukcijai aplinkoj priversti sužerėti netikėtai emalio-glazūro nutekėjimais.

Reikia ir teoretinių žinių

Ir šandien dailiosios keramikos meistras Mykolas Vrubliauskas yra vienas stipriausių profesionaliosios keramikos kūrėjų, vienas geriausių techniku ir technologu. Jo kūriniai pasižymi gražiai surasta, kilnia, atrinkta forma, yra saikingi, santūrūs, paprasti, artimi liaudies keramikai. Jis yra suradęs visą eilę naujų receptūrų glazūrai, engobų ir emalių technologijoje. Jis giliai įsitikino ir skiepija jaunimui, jog dailėje apamai, apart talento ir darbštumo būtina turėti teoretinių žinių, nes tai padeda pasiekti meninės formos išraiškos ir įtaigumo, meninio paprastumo, medžiagų tinkamo panaudojimo—patvarumo. Tai veda prie dekoratyvinės vazos ir lėkš-

kūrybinį darbą iš esmės ir padeda teisingai orientuotis pedagoginiame ir gamybiniame darbe.

Ir kaip žmogus

Išvadoje mes matome. Mykolas Vrubliauskas ne tik talentingas dailininkas, kurio kūriniai šiandieną eksponuojami ir teigiamai įvertinami ne tik pas mus. Namie, bet ir užsienyje. 1956 metais jau jis dalyvauja pasaulinės keramikos parodoje Šveicarijoje, 1957 metais Varšuvoje, 1960 metais Čilėje, 1961 metais Londone, 1965 metais Rumunijoje ir Jugoslavijoje, o 1967 metais—Expo 67 parodoje. M. Vrubliauskas yra gimes gražia asmenybe, malonus, doras žmogus šeimoje, kolektyve ir visuomenėje. Už tai jis ne kartą yra apdovanotas visokiais garbės dokumentais, o nuo 1968 metų jis docentas ir LTSR Valstybinio Dailės instituto dekanas.

Dailininkas pilnam jėgų žydėjime, kupinas naujų užmąymų ir plačios veiklos savo asmeninėje kūryboje, visuomeninio darbo baruose ir reikšmingam pedagoginiame darbe.

Palinkėsime Jubiliatui visosios sėkmės.

Boleslovas Motuza

Vilniaus Dailės muziejaus aikštė

Ten, kur dabar Dailės muziejus ir aikštė su Vinco Mickevičiaus - Kapsuko paminklu, senovėje buvo turavietė, vėliau apsodinta toliais ir paversta skėveru. Rūmai, kurių frontonas su kolonomis atkreiptas į aikštę, kadaise buvo miesto rotušė. Viršum jos stiebėsi keturkampis bokštas su varpais ir laikrodžiu. Rotušėje vykdavo svarbūs teismai, buvo miesto iždinė, archyvas... Iš vienos rotušės pusės stovėjo gėdastaktė, prie kurios plakdavo nusikaltėlius, iš antros—kartuvės, sargybos būstas, kalejimas, ginklų ir parako sandėliai.

Pro čia žygiavo Petro I pulkai, traukėsi nuvarę iš Rusijos Napoleono armijos likučiai. 1794 metais čia vyko inirtingi sukilėlių ir carinės kariuomenės mūšiai, pasibaigę sukilėlių pergale. Tais pat metais čia viešai buvo pakartas hetmonas Kosakovskis ir kiti.

1781 metais rotušės bokštas nugriuvo, padarydamas pastatui žalos ir sunaikindamas vertingų dokumentų archyvą. 1783 metais šioje vietoje iškilo klasikinis architekturo Stukos - Gucevičiaus pastatas. 1845 metais šiuose rūmuose buvo įsteigtas miesto teatras, kuris veikė iki 1924 m. Nuo 1919 metų pradžios čia veikė ir J. Vaičkaus skrajaujantis teatras. Per pirmąjį pasaulinį karą kaizeriniai okupantai buvo išsirengę vokišką teatrą.

Be to, ši aikštė siejasi ir su 1901 metais vykusia didele Gegužės Pirmosios demonstracija bei 1905 - 1907 metų revoliucijos įvykiais. 1918-1919 metais, kuriantis Lietuvoje Tarybų valdžią, čia įvyko mitingai demonstracijos.

V. Šaulys

— Klausyk, Čarli, ar tu pagalvoji, ką darytum, jei tavo pajamos būtų tokios, kaip Rokefelerio?

PALAIMINIMAS

Kai reikėjo vykty jaunam piemenauti,
Į parapiją trečią kažkur nusigauti;
Kai reikėjo pačiam savo patirtį krauti,
Suprastai, ką diegti į širdį, ką rauti,—

Išvykstant nelaimino niekas tavęs,

Nejutai rankos švelnios

Ant vaikiškos savo

Galvos

Palenktos,

Niekas į kaktą tavęs

Nebučiavo.

Kai reikėjo rinktis gyvenimo taką,

Kai tau vidaus balsas, rods, nieko nesakė;

Kai leistis į užjūrį tolimą teko,

Kur akino, plieskė šviesos patrakę,—

Išvykstant neperspėjo niekas tavęs,

Netarė žodžių švelnių

Maloningai, palankiai;

Ant pečių

Tau jaunų

Neuždėjo per išleistuves

Savo rankų...

Bet motinos paveikslą mažą

Tu prie širdies visad glaudėi,

Kaskart jos veida—skaistų, gražų—

Prisiminėi, kada klydai.

Ir nors seniai ji buvo mirus,

Seniai nebuvo jos gyvos,

Tu vaizdavais, kaip lūpos tyros

Tau prisiliečia prie galvos...

Kaip laimina tave į kelią

Ir taria išminties žodžius,

Tave paėmus stotis kelia—

Tau žengt per akmenis slidžius.

Ir jos palaiminimas karštas

Lyg saugojo visur tave;

Gyvenimo vargus ir varžtuos

Lydėjo motina gyva...

S. Juzapėlis

LLD reikalai

Beabejo, kai kurie Lietuvių Literatūros Draugijos nariai jau bus perskaitę, kiti baigia skaityti Michalinos Meškauskienės „Zvelgiu į tolius“. Pradėjus knygą skaityti negalėjau padėti šali, paki užverčiau paskutinių puslapi.

Kaimo mergaitė, dar kūdikystės dienos, girdėjo daug kalbų apie 1905 m. revoliucinį judėjimą, carizmo gynėjų represijas, kazokų žiaurumus. Kiek paūgėjus, kilo karas, užgulė okupantai, kurie viską plėšė-naikino. Okupantams tėvų namus apleidus, su keturiais mažais kūdikiais tėvai sugrįžo. Rado sujauktą savo ūkį — tušti pastatai, išgrūsti langų stiklai, apdraskytos sienos. Kiti ir pastogės neteko.

Tokioje aplinkoje veržėsi į gyvenimą jaunas diegas.

Grazia, sodria kalba su ryškiais gyvenimo įvykių vaizdais autorė pradeda atsiminimus nuo pat kūdikystės dienų ir užbaigia pirmąjį jų tomą slenkantių gyvenimų purvinam, blakčių, pelių ir kitų parazitų prigūžusiam Umerkergės kalėjime, kuris buvo prigrūstas politinių kalinių.

Michalina Meškauskienė, tada Navikaitė, veržėsi į gilesnį ekonominio ir politinio gyvenimo supratimą. Lankant Marijampolės Realiją gimnaziją Michalina išjungė į pažangių mokinių eiles, įstojo į Eserų maksimalistų partiją. Gimnaziją užbaigus, studijavo Kauno Universitete teisių skyriuje. Pragyvenimui skrumnias lėšas pelnėsi duodama privačiai pamokas. Suareštuota už platinimą nelegalės literatūros ir priklausymą Eserų maksimalistų partijai.

Kalėjimas ją atskyrė nuo Universiteto katedrų, prasiėjo niūrus gyvenimas su visomis fašistų valdžios represijomis. Jeigu kuriam politiniui valdžios teismas nedrįso oficialiai paskelbti mirties nuosprendžio, tokių atsipalaiduodavo kalėjimo drėgnuose karceriuose. Michaliną karo teismas nubaudė 16 metų sunkių darbų kalėjimo. Kadangi ji buvo dar jauna mergaitė, pritaikius amnestiją, likosi aštuoni metai kalėti.

Po teismo, Michaliną įgrūdė į bendrą politinių kalinių kamara, kurioje kalėjo komunistės ir komjaunuolės. Politinės kalinės veltui laiko neleido. Išsiūrėjus į vieną jauniausiųjų, kuri jau atrodė antros arba trečios klasės gimnazistė, užklauskė Michaliną, katoje klasėje ji

mokėsi. Mergaitė nesuprato klausėjos. Kitos paaiškino, jog ji yra fabriko darbininkė, neturėjo galimybės lankyti gimnazijos klasių. Michaliną stebino, kad tos fabriko darbininkės interesuojasi knygomis, kolektyviai mokosi, diskutuoja gyvenimo eiga.

„O šviestis jos pačios iš visų jėgų veržiasi, kad tik būtų sąlygos! Jas pats gyvenimas verčia būti kritiškas, kai mąstančiomis asmenybėmis. Ne vienos čia kamerų besimokinančių merginų sasiuvinyje užrašyta: „Aritmetika. Kalėjimas-darbininkų mokykla“ Stai Bronė Babrauskaitė paprašė mane, kažką jos sasiuvinyje patikrinti. Paaiškinus, aš pavirčiau tą sasiuvinį ir pirmame puslapyje radau stambiomis raidėmis įrašytą: Kalėjimas mano mokykla ir mano universitetas“ (pusl. 491).

Su dideliu dėkingumu autorė prisimena daugelį Realėje gimnazijoje mokytojų. „Jie siekė perduoti mums naujo, gražaus gyvenimo“ tingumą niekuomet nesustingti vietoje, nuolatos ie-

koti, siekti ir kovoti dėl naujo, gražaus gyvenimo“ (pusl. 332).

Vienas iš tų pedagogų, Dr. Stasys Matulaitis dėstė istoriją. (LLD išleido dr. S. Matulaičio du tomus „Religija“ 1932 ir 1934 m.).

„Zvelgiant į tolius“ mums, senajai kartai skaitytojų gerbiama autorė primena daug pergyventų įvykių, sunkumų. Ji atskleidžia su koku pasiaukojimu, savęs nepaisymu liaudies gynėjai aukėjo savo jaunystę, jėgas, buvo pasiryžę mirti dėl kilnios idėjos. Šimtai, tūkstančiai tokių kovotojų mirė, daug jų įvairiose šalyse uždaryti urvuose, už storų grotų kenčia, žūsta, bet kaip patį knygos autorę, jie neniekia galvos prieš žudikus, neprašo pasigailėjimo. Despotai negarbingai nuslenka į užmirštį, liaudies išlaisvinimas triumfuoja.

Tikiu, kad LLD nariai, perskaitę gerb. M. Meškauskienės knygą, dėkos jai už sunkų darbą, linkės jai sveikatos ir lauks antrojo knygos tomo kada rašytoja, palikus niūrias kalėjimo sienas, sadistų pasityčiojimus, sugrįžusi į laisvę, vėl džiaugiasi Lietuvos gražiaja

gamta, jos rūpestinga liaudimi. Mes, LLD nariai, stiprinkim D-jos eiles, kad dar daug vertingų knygų paskleistume.

K. Petrikienė
LLD pirmininkė

Baltimore, Md.

Mirtys

Gruodžio 1 dieną mirė Marytė Deltuvaitė-Patrosky, sesuo J. F. Deltuvos ir velionio Kazio Deltuvos. Palaidota gruodžio 4 d. Redeemer kapinėse.

Gruodžio 1 dieną mirė Pranas Razauskas, gyvenęs Oak Drive, Crownsville. Palaidotas gruodžio 5 dieną, Redeemer kapinėse.

Petras Paserskis

Waterbury, Conn.

LLD 28 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 14 dieną, 1:30 valandą popiet, 103 svetainėje.

Nariai prašomi dalyvauti. Kurie esate neužsimokėję duoklių, galėsite užsimokėti ir pasiimti naują knygą „Zvelgiu į tolius“. Knyga labai puiki ir verta kiekvienam nariui perskaityti.

Noriu priminti, kad šitas susirinkimas labai svarbus. Turėsime rinkti valdybą sekantiems metams ir turėsime pasitarti, ką veiksim toliau. Mirtis praradimo mūsų gretas, todėl turėsime dėti pastangas gauti daugiau naujų narių į mūsų LLD 28 kuopa. Apsvarstę visus reikalus, turėsime vaizų.

Fin. sekr.

K. Yankeliūnienė.

Pranešimas

CRANFORD, N. J.

Du svarbūs susirinkimai

LDS 33 kuopos ir LLD 54 kuopos susirinkimai įvyks sekmadienį, gruodžio 14 d., 2 val. popiet, pas L. Serelienę (Novak), 460 Brookside Place, Cranforde.

Šiame susirinkime turėsime rinkti LLD 54 kuopos naują valdybą sekantiems metams. Yra keletas ir kitų klausimų apsvarstyti. Visi nariai būtinai dalyvausite.

LLD 54 kp. Valdyba

(90-91)

\$50 piešinys parduotas už 537,600 dolerių

Londonas. — Edinburgo dailės mokytojas šiomis dienomis pardavė piešinį už \$537,600. Jis per 15 metų kabojo ant gyvenamo kambario sienos ir buvo skaitomas turis tik apie \$50 vertės.

Dabar pasirodė, kad jis buvo pieštas 16-ame šimtametyje garsaus vokiečių aristo Baldungo, dabar turintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

San Francisco, Cal.

Indėnai užėmė Alcatraz salą

Jau keli metai, kaip Alcatraz sala bei kalėjimas yra tuščias, tad Indėnai, pasinaudodami 1868 m. įstatymu, kad jiems yra galimybė užimti federalinės valdžios žemę, salą užėmė. Jie pasiryžę joje įkurti indėnams kultūrinį centrą. 11 dienų, kaip jie užėmė salą ir juo toliau, tuo daugiau jų atvyksta. Daugumoje jaunuolių, atstovaujantys įvairias indėnų gentis.

Padėkavonės dieną iš Fishermanas Wharf restorano laiveliais nugabeno indėnų į salą paruoštą maistą dėl dviejų šimtų žmonių. Apart maisto, dar nugabenta nemaža drabužių ir guoliui reikmenų.

Alcatraz salą supa jūros šaltas vanduo ir ypač šiuo metų laiku toje akmens saloje naktys gan vėsios. O indėnai yra su savim atsivežę šeimias, kuriose randasi ir mažyčių.

Valdžios pareigūnai bando indėnus iš salos išprašyti, sakydami, kad saloje nėra gėlo vandens ir stoka sanitarijumo. Bet indėnai griežtai pareiškė, kad jie neis iš salos. Jie sako, kad ši sala bus jų simbolis ir kad visas pasaulis žinotų apie jų kultūros centrą. Pavyzdžiui, jie sako: Pro Golden Gate (aukso vartai) iš viso pasaulio atplaukia laivai ir pirmiausia būtų pastebima indėnų žemė. Ir jie teigia, kad ši 12-kos akurų maža žemė bus jiems simbolis, kur didžiuliai žemės plotai vieną kartą buvo jų. Kaip šis dalykas užsibaigs, tik ateitis tai žino.

Padėkavonės Dienos pramoga

Šioje Amerikos tradicinėje šventėje vaišinomės su skaniais paruoštais kalakuto pietais. Atsilankę svečiai grįžo į namus geroje nuotaikoje. Baigiantis vaišėm komisijos narė Connie Muganienė pristatė pakalbėti mūsiaiškę už taiką kovotoją Ksaverą Karosienę. Ksaverą trumpais broūžais palietė šiandieninę neramią mūsų šalies padėtį. Ypač kalbėtoja drūčiai pabrėžė besitęsiantį Vietnamo pražūtingą karą, kur tūkstančiai žūsta mūsų jaunų parinktu jaunuolių.

Padėka Ksaverai už brandžią kalbą, šeiminiškumą už puikius pietus ir vyram, kurie sukėsi su įvairiais patarnavimais svečiam.

Teko nugirsti, kad mirė Antanas Šatas - Shultz. Velionis pastaruoju metu gyveno Oregono valstijoje. Nuo seniai jo sveikata slūbavo.

Velionis buvo jau peržengęs 8-tą dešimtį metų amžiaus.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Drg. Šatas yra ilgai patyjęs San Francisco, Yurintis didžiulės vertės.

Banano lapai, karvė ir religinis kultas

Pakistane yra relig. kultas žmonių, kurie manė ir mano, jog jų kulto tikyba yra geriausia šiame „griešname“ sviete, o to jų kulto visi prisakymai buvo surašyti ant banano lapų, o tie banano lapai yra po 10 pėdų ilgio. Tuos lapus karvės suėdė, ir jie paliko be jokio testamento. Tada jie nusprendė nedovanoti karvės vislei, kol ji ir jie patys gyvens šioje purvinoje žemėje.

Dabar jie kas metai rengia karvei keršto dieną, geriau sakant, naktį, klausydami kreivų triūbų ir būnų keistų garsų, šoka visokias šurpingas pakraipynes, šokina ir kuo nors apsvaigintą karvę, paskui ją užmuša ar papiauna, jos mėšą sukapoje į šmotus ir užmova ant ilgų smaigų kepa degančiame lauže; paskui valgydami ir užsigerdami drąsos pridodančių skystimu, šoka keistus šokius ir dūksta per kiaurą naktį.

Tokios keršto naktys ne vienoje vietoje vyksta, būna suėsta ne viena niekuo nekalta karvė!

Pakistanas yra Indijos „susiedas.“ Pakistane karvės žudo, kad jos suėda dieviškus prisakymus, o Indijoje karvės yra šventos, neliečiamos, miestų gatvėse senos karvės voliojasi purvinos, mėšluotos, ir jų nevalia judinti, nepaisant, kad jos šaliai neša milžiniškus nuostolius.

J. N.

Washingtonas. — Senato demokratų vadovas Mansfield pasiūlė rezoliuciją už JAV militarinių jėgų sumažinimą Europoje.

Roma, Italija. Streikuojančių metalo darbininkų demonstracijos dalyvavo 75,000 žmonių.

Vajininkų Atidai

Vajaus skelbime skaitote, kad naujiems prenumeratoriams bus \$8 metams, vieton \$9. O prie to dar gaus dovanai vieną iš sekamų knygų:

J. Ragauskio — ITE, MISSA EST!

J. Gasiūno — MANO DESIMTMEČIAI AMERIKOJ

Sudarė Ona Narbutienė — JUOZAS NAUJALIS

A. Bimbos — JAV DARB. JUDEJIMO ISTORIJA

KLESTI NEMUNO KRASTAS

KELIAS Į NAUJĄ GYVENIMĄ

PRISIKELUSI LIETUVA

F. Bonoskio — ISKYLA

Sudarė V. Kazakevičius — GRAŽI TU MANO BRANGI TĖVYNĖ

A. Morkaus — „VADUOTOJAI“ IS ARTI—

J. Baltušio — TĖVŲ IR BROLIŲ TAKAIS

T. TILVYČIO — USNYNĖ —

D. M. Šolomsko — PASAKOJIMAI IS ISTORIJS

J. KASKAIČIO — ŽMOGUS IR MASINA

IS ATSIMINIMU

Dr. S. T. Matulaičio — RELIGIJA

Ant. Venclovos — MARIJA MELNIKAITE

Dr. A. Petrikos — LLD IR PAŽANGIEJI AMERIKOS LIETUVIAI

R. MIZARA — POVILAS JURKA

ALGIO LUMBIO NUOTYKIAI

UKANOS

I. MIZARIENES — JAUDINANTYS SUSITIKIMAI

Viršminėtos knygos yra labai įdomios skaityti. Kalbinkite savo pažįstamus, kurie dar neužsiprenumeravę laikraščio „Laisvės“ tapti prenumeratoriais. Nevientik vajininkai, bet ir kiti laisviečiai turėtų pasidaruoti gavime naujų skaitytojų. Bus garbė Jums, ir jūsų miesto vajininkui.

—ADMINISTRACIJA

Turkijos sostinės Ankaros centre

Kai valstybė rūpinasi

Dirbant man Kudirkos Naumiesčio Žemės ūkio Technikumo, moko mokytojų, Bajoraičių skyriaus valdytoju 1867 metais rudenį širdies "Infarkto" priepuolio buvau parbloktas ant mirties patalo.

Dėka staigos ir nuosirdžios medicinos pagalbos asmenyje K. Naumiesčio ligoninės vidaus ligų skyriaus vedėjos gydytojos J. Soliūnienės ir kitų medicinos darbuotojų pastangomis, po ilgo ir rūpestingo gydymo, buvau grąžintas į gyvenimą. Bet ta visa procedūra truko virš 5 mėnesių laiko. Ir tas visas gydymas ne tik man nieko nekainavo, bet dar gavau 100 procentų atlyginimo vidurkį už susirgtą laiką. Negalėčiau po ligos dirbti ankščiau man patikėtą atsakinę žemės ūkyje darbą, buvau suteiktas lengvesnis prietaikytas mano sveikatai darbas. Praėjus porai metų ir sustiprėjus širdies veikimo apykaitai, gavau poilsinį-gydomąjį kelialapį Palangos kurorto sanatorijoje "Banga" 26 dienoms. Iš kur ir rašau šias malones eilutes.

Čia ne tik rūpestingai gydo mano širdies pastiprinimo procedūras, bet tuo pačiu gydo ir kitus organizmo sutrikimus, kurių senatvės sulaukus netruksta.

Zinoma, ne man vienam, o šimtams tūkstančių Tarybų Socialistinės Sąjungos piliečiams, įvairiuose Lietuvos ir kitų sąjunginių respublikų kurortuose, kurių žinoma priskaitoma šimtai, suteikiama tokia pat pagalba. Ir aš neįsivaizdavau tokio kilnaus poilsiautojų priėmimo ir užlaikymo, nežiūrint išsilavinimo bei tautybės skirtumo. Švarios, šiltos, šviesios su visais patogumais, korpusų patalpos, daugumoje tik po 2 poilsiautojus į vieną erdvę kambarį. Ypatingai valgykla verta dėmesio savo skanų valgių asortimentu, ir pilnu pasotinimu net penkis kartus į parą, vis pajaviriant meniu sulyg valgytojų pageidavimais, ko ir kiek nori. Aptarnaujama punktualiai, švariai ir kultūringai.

Visa tai kaip pagalvoji, negali atsidžiaugti ta laiminga senatve, kad gyvenimi socialistinėje šalyje, kur amžių baigiant netenka rūpintis, kaip reikės gyventi, kai sušlubuos sveikata, nes tavimi rūpinasi valstybė. Noriu išreikšti didelę ir nuosirdžią padėką socialistinės valstybės vadovams už rūpestį žmogumi ir jo sveikata.

K. Kairys
Pensininkas-poilsiautojas
Palanga, sanatorija "Banga"

Ištrauka iš Meksikos karaliaus testamento

"Viskas žemėje turi ribas. Patys galingiausias ir linksmiausias nustoja savo didybės ir linksnumo ir virsta į dulkes. Visas žemės rutulys — tik didelis kapas, ir nieko nėra jo paviršiuje, kas nepasislėptų tame kape po žeme. Vandens, upės ir srautai veržiasi į savo paskirtį ir nebegrįžta į savo laimingą versmę. Visi skuba pirmyn, kad pasilaidotų begalinio vandenyno gelmėse. To, kas buvo vakar, jau nebėra šiandien, ir to, kas yra šiandien, nebebus rytoj. Pilni kapai sudūlėjusių kūnų, kurie kadaise buvo gyvi, buvo karaliais, tautų valdovais, pirminninkavo susirinkimuose, vadovavo kariuomenėms, užkariavo naujas šalis, reikalavo sau pagarbos, didžiavosi garbe, prabanga ir galybe.

Bet garbė pranyko, kaip juodi dūmai, iškylantys iš ugnikalnio, ir nieko nepaliko, išskyrus metraštininko puslapyje paminėjimą.

Didi, gudrus, narsus, — de ja, — kur jie dabar? Jie visi susimaišę su moliu, ir tai, kas išliko juos, išliko ir mus; išliko ir tuos, kurie bus po mūsų.

Bet nenusiminkit! — nenusiminkit jūs, garsūs viršininkai, ir tikri bičiuliai, ir ištikimi valdiniai, — siekime visi to Dangaus, kur viskas amžina ir kur nėra nei puvimo, nei išnykimo.

Tamsa — saulės lopšys, ir žvaigždžių spindesiui reikalingos tamsios naktys."

Tetskuko Nezagual Kopol (rašyto apie 1460-sius metus prieš mūsų erą).

Išvertė iš Levo Tolstojaus jubiliejinio veikalo (45-to tomo, 456 psl.).

Edvardas Levinas
Zagare.

Prisirengę sutikti tamsą, ilgas naktis

Norvegijos šiaurėje saulė virš horizonto netekės per 63 dienas. Naktis bus 17-kos ir pusės valandos ilgio. Bet norvegai yra pripratę prie tokios padėties.

Vienoje Italijos dalyje, kuomet saulė lapkričio pradžioje "užlenda" už Alpių kalnų, tai iš ten išlenda tik vasario mėnesio pabaigoje. Reiškia, žmonės toje pakalnėje išbūna keturis mėnesius be saulės šviesos.

Ta 17-kos ir pusės valandos naktis Norvegijoje primena ir mūsų Lietuvos prieškalėdines dienas, kuriuos pasidaro labai trumpos, o naktys labai ilgos.

Bonna.— Tarp Vakarų Vokietijos ir Tarybų Sąjungos prasidėjo pasitarimai dėl nenaudojimo jėgos vienai prieš kitą valstybę.

Pranešimas

Philadelphia, Pa.

LLD 10 kuopos metinis susirinkimas įvyks 13 dieną gruodžio, 2 valandą popiet. Visi nariai kviečiami į šį paskutinį šių metų susirinkimą, nes bus perrenkama kuopos valdyba sekamiesiems 1970 metams. Taipgi kurie dar negavote puikios knygos "Žvelgiu į tolius", tai gausite šiame susirinkime. Knyga labai įdomi.

Valdyba

Announcement: 3 Day Art Show
and Sale at Temple Emanuel, 181 Lafayette Ave., Passaic, N. J. (between Passaic Ave. & Pennington). From Sun. Dec. 7th—Tues. Dec. 9th. 1—10 PM. Over 700 works of art in all media from top N.Y. & N.J. galleries and artists. Admission \$1.50. (Good each day.) Free baby sitting. All purchases tax deductible.

HELP WANTED-MALE-FEMALE

CRANE
Has Openings For
CASTER
APPRENTICES
NEEDED
Learn to be a Caster.
No experience necessary.
We will train you.
OTHER JOBS
AVAILABLE
Good pay benefits.
Apply 9 AM to 4 PM.
Call 609-392-7111. ext. 713
for appointment.
309 N. Clinton Ave., Trenton, N. J.
An Equal Opportunity Employer.
(90-94)

DRAFTSMEN. Engineers Office in Princeton, N. J.
HUAC-PLUMBING
Juniors and Seniors. Top salary.
For interview call 609-924-6660.
(90-92)

GUARDS
Banking. Must be 21 or over.
Must have current Penna. license
and no previous record for misdemeanor.
2 weeks paid vacation, 12
paid holidays. Broad medical coverage
plus free life insurance and profit sharing.
\$97 per week. Opportunity for overtime. Apply First
Penna Bank, 1500 Chestnut Street,
20th fl., Philadelphia, between 8:30
AM & 4:30 PM. An equal opportunity Employer.
(90-92)

MAINTENANCE MAN
Should be familiar with repair and maintenance of electrical air conditioning, heating and plumbing equipment. Penn Center location. Salary commensurate with experience. Excellent benefits and working conditions. Call Mr. Robert Morrow, LO 4-6394, ext. 537. Philadelphia.
CENTRAL PENN NATIONAL BANK
(90-92)

NIGHT SHIFT TAB OPERATOR.
3-6 months light experience necessary. 37 1/2 work week on the clock. Salary \$115-\$120. Good fringe benefits. Call Jack Lane, 824-5100, Newark.
(90-99)

BUTCHERS
Experienced only for pork packing plant in the North East. Premium wages and benefits. Excellent working conditions.
KLAYMAN & COMPANY
5701 Tacony St., Philadelphia.
(90-91)

DISTRIBUTION CLERK in I.B.M. Dept., 37 1/2 work week with pleasant working conditions. Good company benefits. Call 824-5100 Newark and ask for Mr. Jack Lane.
(90-99)

SHIPPING and BINDERY DEPT.
Wrappers needed. Men and women. Steady days. 40 hour work week. All benefits paid by Co. Excellent starting salaries. Call Mr. Art Roselli. 529-4333.

NEW JERSEY BUSINESS FORMS
126 Christie Ave., Mahwah, N. J.
(90-93)

TOOL & DIEMAKER
Experienced. Must be able to work from sketch or instructions. Paid Blue Cross/Blue Shield. 10 paid holidays. Paid vacation. Over-time available.
RED M. CORP.
70 Old Turnpike, Wayne, N. J.
256-6010. S/E Junction
Routes 46 & 23.
An Equal Opportunity Employer.
(88-95)

FACTORY HELP
Steel Tube Mfg. Plant
1st and 2nd Shifts.
Blue Cross & Blue Shield
Call DE 6-2000
(86-92)

HELP WANTED-MALE-FEMALE

FULL & PART TIME
PRESS OPERATORS
MIG WELDERS
Also General Help
Apply Personnel Office
Straightline Manufacturing Co.
2424 State Road, Cornwell Heights, Pa.
639-6060
Monday through Saturday 9 AM to 4 PM.
(86-92)

SUPERMARKET PERSONNEL
The following positions are available at the Foodtown of Parsippany and Berkeley Heights.
* MEAT MANAGERS. * MEAT CUTTERS. * PRODUCE CLERKS.
* NIGHT PACK-OUT CREW. * DAIRY CLERKS.
All of these positions are full time career opportunities. Excellent starting salaries, all benefits. Apply at The Foodtown Parsippany, Baldwin Rd. and Rt. 46 and at 428 Springfield Ave., Berkeley Heights.
(84-90)

PART TIME JOBS
11 AM — 3:30 PM
5 Days a Week
DINING ROOM ATTENDANTS
Monday through Friday
Apply in Person
to:
HOT SHOPPES
WILLOWBROOK MALL
WAYNE, N. J.
AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER
(88-92)

SERVICE MAN
Home Maintenance Experience
Must have knowledge of plumbing, heating, carpentry and painting.
Year round work.
LEVITT & SONS
Service Department
Willingboro, N. J.
609-877-1100. Ext. 225 or 226.
(88-90)

BUSINESS OPPORTUNITY
SERVICE STATION
AVAILABLE
FOR LEASE
Good Opportunity for right man. For information contact
Mr. LaBohne. HU 6-7000. Between 8 AM & 5 PM.
(82-99)

MACHINISTS. Immediate openings, full time, 2nd shift for 1st class operators to operate engine lathe and turret lathes. Also have immediate openings for machine assemblers (2nd shift), 10% night differential, fringe benefits paid by company. No government work. Apply in person or call 773-6800 day or night. JOHN DUSENBERRY CO., INC. 395 Allwood Rd., Clifton, N. J.
(88-94)

BUTCHERS or APPRENTICES
Hospitalization
Major medical
Pension and Dental Plan
Top Salaries
We have many positions available in our new Garfield Store. Interviews are being held at the Garfield Boys Club, 490 Midland Ave., Garfield, N. J. APPLY NOW! Mon., Tues., Thurs., 11 AM-6 PM. Weds., Fri. 11 AM-8 PM. Sat. 10 AM-4 PM. STAFF. GOOD DEAL SUPERMARKETS.
(88-97)

WOOD FINISHERS & CABINET MAKERS. Because of our growth we have openings for wood finishers and cabinet makers. Must be experienced. Top wages plus benefits. Call for interview. 861-1200. North Bergen, N. J.
(90-99)

DRIVER for nursery school. Lafayette Hills area. Must provide own station wagon, and have school bus endorsement. Route noon and 3:30 PM. Salary \$55 approximately. Call VI 3-8299.
(88-90)

NURSES AIDES. Some experience. Over 18 for modern Nursing Home. Good salary, pleasant working conditions, fringe benefits, all shifts. Apply: SILVER STREAM NURSING HOME, Penlyn Pike, Spring House, Pa., or call MI 6-1500.
(88-90)

HELP WANTED-MALE-FEMALE

ELECTRONIC INSPECTOR
Outstanding opportunity for man to acquire detailed and valuable knowledge in rapidly expanding fields of numerical controlled machinery and data transmission. If you have experience in testing digital logic, circuitry and a working knowledge of discrete and integrated circuit components. Excellent benefits, pleasant working conditions. Apply in person or telephone Mr. J. Tegethoff, 675-4100, 8 to 5 PM.
COMPUDYNE CONTROLS, INC.
1965 Pioneer Rd., Huntingdon Valley, Pa. An Equal Opportunity Employer.
(84-92)

COOK
Small College for girls needs cook. Good starting salary.
Call between 9 & 5.
Mr. Aspras—MU 8-1686.
(86-90)

COLOR MATCHER
Opening available for experienced paint color matcher. All benefits paid. Interviews 9—5 daily or call for appt. 722-0500. SOUTHLAND PAINT CO., INC., 69 First Ave., Raritan.
(86-92)

MALE DISHWASHERS
General kitchen work. Mature persons. \$2 per hour. 6 PM to 1 AM. Full or part time. PEACOCK INN, Route 202, King of Prussia. 265-5566.
(86-92)

ASSEMBLERS
Wiring
Light Assembly Work
Excellent opportunity with growing concern for young men—on job training.
* Paid Holidays
* Minimum 8 hours
* 5 Day Week
Call: Rocco Zaccheo, Production Mgr.
(1) BUYER, JR.
MRO, Material, Heavy Phone Expanding. Knowledge of local suppliers. Call: J. Mahoney. 925-7100.
STEWART AVIONICS, INC.
130 Marion Ave., Linden, N. J.
An Equal Opportunity Employer.
(88-94)

PACKAGING MECHANIC. Modern company with good working conditions. Excellent benefits, has opening for a packaging mechanic who wants a secure future with a good company. Must have 3 to 5 years experience on set up and repair of packaging machinery and be able to work various shifts. Apply to personnel Dept. PUREX CORP., LTD. 1414 Radcliffe St., Bristol, Pa. 215-788-9215.
(88-92)

MECHANICALLY MINDED MAN
To Assist in various duties. All benefits. Good starting wages.
Call Mr. Eric Pohle 256-5300.
FEDERAL TOOL ENGINEERING CO.
1384 Pompton Ave.
Cedar Grove, N. J.
(86-90)

WOOD FINISHERS & CABINET MAKERS. Because of our growth we have openings for wood finishers and cabinet makers. Must be experienced. Top wages plus benefits. Call for interview. 861-1200. North Bergen, N. J.
(90-99)

DRIVER for nursery school. Lafayette Hills area. Must provide own station wagon, and have school bus endorsement. Route noon and 3:30 PM. Salary \$55 approximately. Call VI 3-8299.
(88-90)

NURSES AIDES. Some experience. Over 18 for modern Nursing Home. Good salary, pleasant working conditions, fringe benefits, all shifts. Apply: SILVER STREAM NURSING HOME, Penlyn Pike, Spring House, Pa., or call MI 6-1500.
(88-90)

HELP WANTED-MALE-FEMALE

ELECTRONIC INSPECTOR
Outstanding opportunity for man to acquire detailed and valuable knowledge in rapidly expanding fields of numerical controlled machinery and data transmission. If you have experience in testing digital logic, circuitry and a working knowledge of discrete and integrated circuit components. Excellent benefits, pleasant working conditions. Apply in person or telephone Mr. J. Tegethoff, 675-4100, 8 to 5 PM.
COMPUDYNE CONTROLS, INC.
1965 Pioneer Rd., Huntingdon Valley, Pa. An Equal Opportunity Employer.
(84-92)

COOK
Small College for girls needs cook. Good starting salary.
Call between 9 & 5.
Mr. Aspras—MU 8-1686.
(86-90)

COLOR MATCHER
Opening available for experienced paint color matcher. All benefits paid. Interviews 9—5 daily or call for appt. 722-0500. SOUTHLAND PAINT CO., INC., 69 First Ave., Raritan.
(86-92)

MALE DISHWASHERS
General kitchen work. Mature persons. \$2 per hour. 6 PM to 1 AM. Full or part time. PEACOCK INN, Route 202, King of Prussia. 265-5566.
(86-92)

ASSEMBLERS
Wiring
Light Assembly Work
Excellent opportunity with growing concern for young men—on job training.
* Paid Holidays
* Minimum 8 hours
* 5 Day Week
Call: Rocco Zaccheo, Production Mgr.
(1) BUYER, JR.
MRO, Material, Heavy Phone Expanding. Knowledge of local suppliers. Call: J. Mahoney. 925-7100.
STEWART AVIONICS, INC.
130 Marion Ave., Linden, N. J.
An Equal Opportunity Employer.
(88-94)

PACKAGING MECHANIC. Modern company with good working conditions. Excellent benefits, has opening for a packaging mechanic who wants a secure future with a good company. Must have 3 to 5 years experience on set up and repair of packaging machinery and be able to work various shifts. Apply to personnel Dept. PUREX CORP., LTD. 1414 Radcliffe St., Bristol, Pa. 215-788-9215.
(88-92)

MECHANICALLY MINDED MAN
To Assist in various duties. All benefits. Good starting wages.
Call Mr. Eric Pohle 256-5300.
FEDERAL TOOL ENGINEERING CO.
1384 Pompton Ave.
Cedar Grove, N. J.
(86-90)

WOOD FINISHERS & CABINET MAKERS. Because of our growth we have openings for wood finishers and cabinet makers. Must be experienced. Top wages plus benefits. Call for interview. 861-1200. North Bergen, N. J.
(90-99)

DRIVER for nursery school. Lafayette Hills area. Must provide own station wagon, and have school bus endorsement. Route noon and 3:30 PM. Salary \$55 approximately. Call VI 3-8299.
(88-90)

NURSES AIDES. Some experience. Over 18 for modern Nursing Home. Good salary, pleasant working conditions, fringe benefits, all shifts. Apply: SILVER STREAM NURSING HOME, Penlyn Pike, Spring House, Pa., or call MI 6-1500.
(88-90)

HELP WANTED-MALE-FEMALE

LABORERS. Steady all year round work. Union benefits, vacation. Apply in person. RIVER TERMINAL DEVELOPMENT CO., Port Kearny (Hackensack Ave.) So. Kearny, N. J.
(82-91)

BURNERS. Experienced. Steady all year round work. Union benefits, vacation. Apply in person:
RIVER TERMINAL DEVELOPMENT CO
Port Kearny (Hackensack Ave.) So. Kearny, N. J.
(82-91)

MEN. Machine operators, shipper-packers, Janitor, 2nd shift machine operators. Apply or call personnel. 201-773-8100. Ext. 34. AUTOMATED BUSINESS SYS. DIV. of LITTON INDUSTRIES, 31 Styertowne Rd., Clifton, N. J.
(88-92)

PLATRONICS, INC.
Offers excellent starting salary. Paid holidays and vacation with full medical-surgical and insurance plans, with other benefits included. Due to expansion we have immediate openings for: PLATERS, PLATERS HELPERS, GENERAL FACTORY. Apply in person. 301 Commerce Rd., Linden, N. J. 201-925-3600.
(88-91)

TRUCK BODY BUILDERS. Trailer repair men. exp. pref. Best pay in Phila. area. Steady employment, pension, Blue Cross, other benefits. Call for interview H. A. DeHart & Son. Thorofare, N. J. 609-845-2800, or 456-0255
(88-96)

TIMEKEEPER - WAREHOUSE-MAN. Starting pay \$100 a week. For short term construction job. Raise in 30 days. Call Mr. MANN, 486-7663. Linden.
(90-92)

GENERAL HELP
8 AM—4:30 PM
Helpers Paint Dept.
Power Shear Operators.
Stock Room Helpers.
Packers for Shipping Dept.
Mechanical Assemblers.
Set Up Men for Spot Welding Dept.
Material Handlers
for Spot Welding Dept.
COFFEE-MAT CORP.
251 So. 31st St.
Kenilworth, N. J.
241-8400
(86-92)

MECHANICS. Construction equipment, dealer needs man with experience in diesel engines, and hydraulics. Top rates, good benefits, call in person only. COSTA'S CONTRACTORS EQUIPMENT & SUPPLY CO. Rt. 130, Riverside, N. J.
(84-90)

PRODUCTION WORKERS
WAREHOUSE MEN
TRUCK DRIVERS
Good Paying Company Benefits
Call S. Tardy
617-894-4020

GENERAL BATTERY & CERAMIC CORP.
55 Rumford Ave., Waltham, Mass.
(88-97)

ASSEMBLERS. Light assembly, pleasant working conditions. 8 paid holidays, company paid fringes.
THE AMPEG CO.
330 Dalziel Rd., Linden. 925-6700.
(84-90)

STRUCTURAL layerouts, fitters, welders, punch operators. Day and night shifts. Apply to Mr. Hill, shop office, 7 AM to 3:30 PM. SPECIALTY STRUCTURES INC., Front & Thurlow Sts., Chester, Pa. 494-5858
(88-96)

Šviesos--Chanukah festivalis

Žydų minėjimas šviesos—mažą bažnyčios apeigose, užchanukah festivalio prasi-terštą, purviną.

Likę keli lašai čysto aliejaus „stebuklingai“ degė aštuonias dienas. Ir minint aliejaus deginimą dabar kas vakarą užžiebiamas naujas žvakės, kas lyginasi krikščionių uždegimui žvakių, uždedant vainiką keturiems advento sekmadieniams prieš kalėdas.

Tuo laiku žydai išvyjo sirijonus ir jų tironišką karalių Antiochus Epiphanes iš Jeruzolimo.

Po sirijonų išvyjimo žydaipatį: imk ir duok dovanas, norėję išieškoti dievui patarimą iš giedok specialiai gamindėk už laimėjimą, bet rasti giesmes...
do šventą aliejų, naudojant.

J. N.

Palinkėjome laimingos kelionės

Pereitą penktadienį „Laisvės“ įstaiga buvo užėjęs senas, nuosirdus laisvėtis Juozas Mankauskas. Jį atlydėjo Jonas Lazauskas ir Pranas Budronis. Pasirodo, kad tą pačią dieną Juozas su savo žmona Damute lėktuvu išskrenda net į Braziliją. Jis ten turi brolių, o žmona sesutę, kurių esą pasiilgę.

Kaip ilgai jiedu ten svečiuosis? Neilgai, tikai porą gerų savaitių. Kodėl taip neilgai? Ogi todėl, kad juos pradėjo „nagan imti“ mūsų New Yorko valdžia. Ji nori iš jų paimti visą nuosavybę, kuri, pasirodo, yra nemaža. Visa bėda, Juozas sako, tame, kad ji nenori užmokėti tiek, kiek ta nuosavybė verta ir kiek jis yra idėjęs dolerių jos ištaisyti. Eina ginčas. Nežino, kuo užsibaigs.

Su mumis atsisveikindamas draugas Mankauskas parėmė „Laisvės“ vajeaus fondą visa šimtaine. Širdingai jam ačiū.

Tikimės, kad jų kelionė į tą tolimą kraštą visais atžvilgiais bus laiminga. To mes jiems ir linkime.

Rep.

Berlynas. — Vokietijos Demokratinė Respublika ir Tarybų Sąjunga pasirašė prekybos ir ekonominę sutartį, kuri padidina prekybą 1970 m. bilijonu dolerių.

Karakas, Venezuela. — Susidaužė Prancūzijos keleivinis lėktuvas. Žuvo 62 žmonės.

Skaitytojų Dėmesiai

Kiekvienais metais mūsų skaitytojai sveikina savo gimines, pažįstamus ir artimuosius su sezoninėmis šventėmis per laikraštį „Laisvė“. Sveikina gyvenančius Amerikoje, Kanadoje, Lietuvoje ir kitose dalyse Europos ir Lotynų Amerikos.

Tad dabar prašome prisijungti tokias sveikintas, kad galėtume prisiųsti iš anksto, nes prisiųsti paskutinėmis dienomis padaro daug klėbumų.

Tokie sveikinimai su pavadais kainuoja \$5 ir daugiau.

Siunčiant sveikintimus, prašome surašyti sveikintamą tekstą, giminių vardus, pavardes ir miestus, kur jie gyvena.

Tikimės, kad mūsų prašymą išklausysite, ir už tai tariame širdingą ačiū!

Administracija
(88-90)

Naujas spalvotas Tar. Lietuvos filmas

Tik ką grįžusi iš viešnagės Lietuvoje S. Narkeliūnaitė parsivežė savo susuktą filmą. Filmas spalvotas ir labai įdomus. Nufilmuoti mokslo institutai su visais Lietuvos mokslininkais, kultūrinės įstaigos, nauji miestų pastatai, poilsio kurortai, bažnyčios, kolūkiečių gyvenimas ir daugelis kitų vaizdų iš abeto šiandieninio Lietuvoje gyvenimo.

Tą viską galėsite matyti sekmadienį, gruodžio 14 d., „Laisvės“ salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone parke. Pradžia 2-ą valandą.

Nepraleiskite šios progos pamatyti naujai susuktą filmą iš šių dienų Lietuvos gyvenimo. Po filmų parodymo žurnaliste S. Narkeliūnaitė sutiks atsakinėti į klausimus.

Šią kultūrinę popietę rengia Lietuvių Literatūros Draugijos 185 kp. Kviečiame visus atsilankyti. Įėjimas \$1.

Komitetas

Esperantininkų klubas Vilniuje

Be vertėjų jie gali susikalbėti su visų žemės kontinentų žmonėmis. Jų draubūzuose visada žėri ženklėlis — baltame fone žalia penkiakampė žvaigždutė. Tai — švietimo darbuotojai esperantininkai. Jie steigė klubą Vilniaus mokytojų namuose ir dabar kiekvieną sekmadienį savo iniciatyva susirenka į mokytojų namus. Esperantų kalba skaitoma Tarybų Sąjungoje ir užsienyje leidžiamas laikraščius, žurnalus ir knygas. Ruošia susitikimus su žymiais žmonėmis — esperantininkais Klubu pirmininkas A. Mekys pasakoja įspūdžius iš Pabaltijo esperantininkų stovyklos Estijoje Vilandini mieste, o medicinos mokslų kandidatas A. Vaitilavičius — iš 54 pasaulinio esperantininkų kongreso Suomijoje Helsinkio mieste.

Klubo nariai ne vien patys mokosi esperantininkų kalbos, bet, vadovaujami pirmininko A. Mekio ir stipresnių esperantininkų V. Grigaičio, E. Grigonienės, padeda dėstytojams ir mokytojams, kurie esperantų kalbą dėsto vidurinėse mokyklose ir institutuose, kaip fakultetivinį dalyką. Teikia metodinę pagalbą savarankiškai besimokantiems kursu bei grupiu vadovams. Atkūsiems iš užsienio esperantininkams, kur besitiktų klubo narių su žalia žvaigždute, jis kaip priimta tarp esperantininkų visada parodo savo miesto žymesnes vietas, sukažindina su kultūros paminklais, pasakoja istoriją. Kad galėtų bendradarbiauti visos respublikos esperantininkai, klubas centriniam paštu turi savo abonimentinę dėžutę Vilnius C. abonimentinė dėžutė, 149.

Dabar Esperantininkų klubo nariai aktyviai ruošiasi 1970 metų Pabaltijo esperantininkų stovyklai, kuri pagal eilę bus Lietuvoje.

Bronius Jauniškis

WE APOLOGIZE

In the last issue of „Laisvė“ Ilse's write-up „International Luncheon“ was inserted before the proofreader had an opportunity to check. For this reason, there appeared a number of misspelled words as „luncheon“ and „between.“ The last sentence before the last paragraph should read:

„All of us are human beings with the same desires and hopes for a better world.“

In the last paragraph the word „nappier“ should be „happier.“

Edit.

Apie mūsų Aido Chora

Gruodžio 5 d. „Laisvės“ salėje įvyko labai svarbus organizacinis Aido choro susirinkimas. Jame dalyvavo visi svarbiausi aktyvistai.

J. Grybas

Streikuoja parapinių mokyklų mokytojai

Katalikų bažnyčia New Yorko mieste ir keliuose rajonuose už miesto užlaiko daugiau kaip 300 mokyklų. Iki šiol jų mokytojai dirbo už palyginamai „ubagiškas“ algas. Kardinalas ir vyskupai, kurie turuose skęsta, nekreipė dėmesio į mokytojų pakartotinus reikalavimus pakelti algas ir pagerinti darbo sąlygas.

Mokytojų kantrybė išsėmė ir jie pirmadienį pasiekė streiką. Jie reikalauja, kad jų algos būtų maždaug suligintos su viešųjų mokyklų mokytojų algomis. Tie reikalauja, kad minimum metinė alga būtų \$5,400, o aukščiausia pasiektų \$11,000.

Atrodo, kad mokytojai tvirtai laikosi. Skaitlingai vikietuoja atsakingas bažnyčios įstaigas.

Prasidėjo derybos. Kuo streikas baigsis, dar anksti pasakyti.

Jusiškis

Mirė

Šeštadienio naktį (gruodžio 6) mirė dailininkas Adomas Galdikas. Pašarvotas Salins koplyčioje. Antradienio vakare bus atsisveikinimo apeigos, o trečiądienio rytą laidotuvas.

Rep.

New Yorkas. — Harlema bažnyčioje First Spanish Methodist Church sekmadienį per mišias įvyko riaušės. Militantai reikalavo, kad bažnyčia padėtų skurdžiai gyvenantiems neigrams. 13 žmonių areštuota, 5 sužeisti.

Mirė Zofija Zmitrienė (Ivaškaitė)

Tarybų Lietuvoje, Šiaulių rajonas, Kuršėnai, kolūkis „Raudonasis Spalis“.

Mirė lapkričio 1 d., sulaukus 62 metų amžiaus.

Reikiame gilią užuojautą jos vyrui Jonui, dukroms Amilijai ir Zofijai, sūnams Vytautui ir Rymui, ir visų jųjų šeimoms, ir visiems giminėms ir draugams.

Bronė Zmitraitė-Keršulienė ir Walter Keršulis, Brooklyn, N. Y.

Liūdna Sukaktis

Ona Nečiunskienė

Mirė 1954 m.

Šių metų gruodžio 7 dieną sukako penkiolika metų kai mirtis atskyrė mano mylimą gyvenimo draugę ir dukterę motiną. Mes jos liūdimė.

Kazys Nečiunskas, vyras Adelė ir Aldona, dukterys J. Wilson ir B. Farrel, žentai Brooklyn, N. Y.

LDS 1-os Kuopos žinios Parengimų Kalendorius

Gruodžio 14 d.

Naujų filmų rodymas iš Tarybų Lietuvos „Laisvės“ salėje, Ozone Parke, N. Y. Pradžia 2 valandą.

Gruodžio 31 d.

Aido Choro Naujų Metų sutikimo vakaras banketas. Pradžia, 8 val. (taip kaip ir pernai). Įžangos bilietas tik \$5. Iš anksto užsisakykite vietas.

Pranešimas

OZONE PARK, N. Y.

LLD 185 kuopos susirinkimas įvyks šį antradienį, gruodžio 9 d., 2 val. popiet. Prašome narius susirinkti.

Valdyba

Sofija. — Per pirmuosius šių metų 9 mėnesius Bulgarijos valstybės ir kooperatyvų pramonė padarė 10.4 % daugiau gamybos, negu buvo padaryta 1968 m. tuo pačiu laiku.

Istanbul, Turkija. — Trys amerikiečiai „Peace Corps“ nariai pasitraukė, nes jie įsitikinę, kad tarnauja JAV imperializmui, militarizmui ir rasizmui.

Taikingųjų Naujųjų Metų!

Sveikiname su žiemos šventėmis ir naujaisiais metais gimines, draugus ir visus gerus lietuvių Amerikos kontinente ir Tarybų Lietuvoje. Linkime visiems geros sveikatos ir taikos pasaulyje.

Nelė ir Povilas Ventai, ir sūnus Konradas ir Povilas, Jr. Jamaica, N. Y.

Sveikinimas

Šiais metais vieton atvirukų, sveikinu viešai spaudoje mano visas seseris ir jų šeimas, artimas gimines ir draugus čia Amerikoje ir Lietuvoje!

Taipgi sveikinu savo kolegas—visą „Laisvės“ kolektyvą. Linkiu visiems sėkmės savo darbuose, stiprios sveikatos ir kad 1970 metai neštų visiems laimę ir taiką pasaulyje!

Lilija Kavaliauskaitė
Ozone Park, N. Y.

Sveikinimas

Su žieminėmis šventėmis nuoširdžiausiai sveikiname visus „Laisvės“ skaitytojus, draugus, bičiulius ir gimines Jungtinėse Valstijose ir Tarybų Lietuvoje. Visiems linkime sėkmės asmeniniame gyvenime ir visuomeninėje veikloje. Tegu 1970 metų saulė visiems skaičiau šviečia.

Ilse ir Antanas Bimbai
Richmond Hill, N. Y.

SEZONINIS SVEIKINIMAS

Sveikiname su sezoninėmis šventėmis gimines, draugus ir pažįstamus čia Amerikoje ir Lietuvoje. Linkime visiems daug sėkmės 1970 metuose.

Kancijonas ir Irene Levanai
Brooklyn, N. Y.